פולע טאַבעלע פון דער מלוכה־לאָטעריע זעה 7־טע זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראָשען.

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 72	Łódź, Wtorek 25 marca 1930.	אכטער יאהרגאנג	לאדז, דינסטאג, כה אדר תר״ץ	№ 72

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. | אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

די פאָדערונגען פון די סיים־קלובען

צום נייעם פרעמיער מאַרש. שימאַנסקי

פעסימיסטישע שטימונג אין די פּאָליטישע קרייזען.—היינט וועט מאַרש. פּילסודסקי אויפנעהמען דעם פרעמיער.—ווידער נייע נעמען.—שבת אַ זיצונג פון סיים

וואַרשאַ, 24. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים־קאָרעספּאָנדענט) היינט זענען אין סיים באַקאַנט געוואָרען די דעקלאַראַציעס, וועלכע די פאָרשטעהער פון די פאַרשידענע סיים־ריכטונגען האָבען איבערגעגעבען בעת זייערע קאָנפערענצען מיט׳ן סענאַט־מאַרשאַלעק שימאַנסקי.

די דעקלאַראַציע פון ב. ב. גלויבט אין דער מעגליכקייט פון שאַפען אַ קאַבינעט פון צוזאַמענאַרבייטען מיט דער אָפּאָזיציע, וויטער קריטיקירט די דעקלאַראַציע די סיים־אָפּאָזיציע, וועלכע שטרעבט צוריקצוקעהרען צו די צייטען פון פאַר די מאַי־געשעהענישען. די דעקלאַראַציע לעגט אונטער זיך אָבער, אַז די נייע רעגירונג פון שימאַנסקי מוז זיין אומאָפּהענגיג פון די פּאָליטישע פּאַרטייען.

די דעקלאַראַציע פון „צענטראָלעוו" פאָדערט די פולע אָנערקענונג פון דער קאָנסטיטוציע און געזעצען, אַלע ענדערונגען פון דער קאָנסטיטוציע מוזען געמאַכט ווערען נאָר אויף אַ לעגאַלען אופן, די מלוכה זאָל זיין אומאָפּהענגיג פון יעדער פּאַרטיי, אָפּהיטען די פּרינציפּען פון די זעלבסטשטענדיגע האַלטונגען, אָפּשטעלען דעם הילקיר פון דער אַדמיניסטראַציע, נישט סובסידירען די פּאָליטישע פּאַרטייען, לינדערען דעם עקאָנאָמישען קריזיס, די מיניסטאָרען זאָלען נישט זיין קיין פּאַסיווע אויספיהרער פון פּילסודסקיס באַפעהלען, נאָר זאָלען זיין זעלבסטשטענדיג, די דעקלאַראַציע זאָגט זיך אַרויס געגען דעם לעצטען אַרויסטריט פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

די דעקלאַראַציע פון די אוקראַאינער פאָדערט צו ערפילען זייערע נאַציאָנאַלע פאָדערונגען וואָס עלכע האָבען אויך פאַרלאַנגט די דייטשען.

די פּראָקעס זינגען אין זייערע דעקלאַראַציעס לויב־געזאַנגען פאַר די נאָך־מאַי־רעגירונגען און זידלען די סיים־אָפּאָזיציע.

אין דער דעקלאַראַציע פון יודישען „קאָלאָ" ווערט געפאָדערט: אָפּשאַפען די יודישע בעגרענצונגען בנוגע די יודען, איינפיהרען פּאַקטישע גלייכבערעכטיגונג פאַר דער יודישער בעפעלקערונג, אָפּשאַפען די בעגרענצונגען פאַר יודען אין די מיטעל און הויך־שולען, ענדערען דאָס געזעץ וועגען זונטאָג־רוה אין דעם זין, אַז די וואָס רוהען שבת זאָלען קענען אונגעשטערט אַרבייטען אום זונטאָג, ענדערען דעם שטייער סיסטעם. אָפּשאַפען דעם אומזאָך־שטייער און ביז האָן נעהמען דעם דאזיגען שטייער אין דער הויך, ווי ס׳ווערט דאָס פאַר דער ביורזשעט, אויב ס׳וועט זיי צוגעזאָגט זאָל דאָס ענטשפּרעכענד צוריקגעצאָהלט ווערען די שטייער־צאָהלער, רעכט אויף אַרבייט פאַר יודישע באַאַמטע און אַרבייטער אין די מלוכה־אַמטען, סובסידירען דאָס שול־וועזען מיט דער העברעאישער און יודישער אונטערריכטס־שפּראַך, אינפּיה עון דעם לימוד פון יודישער רעליגיע אין די מלוכה־שולען, בעשטימען פאַר די בעדערפענישען פון דער יודישער רעליגיע אַ סומע ענטשפּרעכענד צו דער גרויס פון דער יודישער בעפעלקערונג, צושטיצען דעם רעליגיעזען איבער־ראַט, אָרדנען דאָס קהל־וועזען אויף די קרעסען, אדורכפיהרען רבנים־וואַלען דאָ וואו זיי זענען נאָך נישט פאָרגעקומען, סובסידירען די יודישע געזעלשאַפטליכע און פילאַנטראָפּישע אינסטיטוציעס ווי יתומים־פערבאַנד, „האָאָס", „אָרט", „טאָז" א. א.

די דעקלאַראַציע פון די ענדעקעס דערמאָהנט זייער ערקלערונג וואָס זיי האָבען אָפּגעגעבען דעם מלוכה־פּרעזידענט אין חודש דעצעמבער, אַז אין דער מלוכה דאַרף הערשען רעכט און קיינעם ווילען טאָר זיך נישט שטעלען איבער׳ן רעכט. די רעגירונג פון פּראָפ. באַרטעל האָט נישט ערפילט דעם דאָזיגען פּאָסטולאַט, הגם די געזעצגעבערישע אינשטאַלטען האָבען ערפילט זייער קאָנסטיטוציאָנעלע אויפגאַבע, אָננעהמענדיג דעם ביודזשעט און פאַרגעשריבענעם טערמין, נישט קוקענדיג דערויף וואָס די סיים־סעסיע איז געשלאָסען געוואָרען אויף אַ חודש צייט.

די רעגירונג פון פּראָפ. באַרטעל האָט זיך אַרויסגעוויזען פאַר הילפלאָז בנוגע דעם ווירטשאַפטליכען קריזיס. ער האָט אויך אַרויסגעוויזען זיין נישט־רעצידירטע שטעלונג בנוגע דער רעוויזיע פון דער קאָנסטיטוציע.

בעת דעם רעגירונגס־קריזיס האָט זיך בעוויזען אַן אַרטיקעל פון קריגס־מיניסטער, וועלכער ענטהאַלט אַ רייהע בעליידיגענדע אויסדריקען. דער רעגירונגס־קריזיס, וועלכער איז געקומען צוליב דער אומערהערטער רעדע פון פּראָפ. באַרטעל, האָט געטראָפען אין אַ מאָמענט ווען די ביודזשעט־קאָמיסיע האָט צוגעגרייט פאַר דעם מלוכה־טריבונאל די מאַטעריאַלען וועגען די ביודזשעט־איבערשרייטונגען פאַר׳ן יאָהר 1927 און 1928.

פון דער שווערער סיטואַציע, אין וועלכער ס׳געפינט זיך די פּוילישע מלוכה, קען זי גערא־טעוועט ווערען נאָר דורך אַ געמיינזאַמע אנשטרענגונג פון גאַנצען פאָלק. דאָס פאָדערט די רעגירונגען, וואָס שטיצען זיך נישט אויף דער קאָנסטיטוציע, נאָר אויף דעם ווילען פון איינצעלנע מענשען, מוז אויפהערען, דאָס רעזשים, די וואָס זינגע דיקטאַטור איז דער ערשטער תנאי פאַר אַ נאָרמאַלער אַרבייט איבער דער ענטוויקלונג פון דער פּוילישער מלוכה.

* * *

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים־קאָרעספּאָנדענט) דער סענאַט־מאַרשאַלעק שימאַנסקי האָט נעכטען געפיהרט ווייטערדיגע געשפּרעכען מיט די אָנפיהרער פון די סיים־גרופּירונגען.

11 אַ זייגער פאַרמיטאָג האָט דער מאַרשאַלעק אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט די פאָרשטעהער פון דער רעוואָלוציאָנערער פראַקציע די דעפּוטאַטען סמוליקאָווסקי און מאַלינאָווסקי, דאַן האַלב 2 בייטאָג מיט די דעפּוטאַטען פון נ.פ.ר. (לינקע) וואַשקעוויטש און טשישאַק, דאַן מיט די פאָרשטעהער פון דער אוקראַינישער גרופּע און „בעבע" סעכעידאַ און באָגוסלאַווסקי. די פּראָיעקטירטע קאָנפערענץ מיט דעפּ. סטאַפּינסקי איז נישט צושטאַנד געקומען צוליב דעם וואָס דער לעצטער איז נישט געווען אין וואַרשאַ.

אין אַ געשפּרעך מיט די צייטונגס־פאָרשטעהער האָט דער מאַרשאַלעק שימאַנסקי ערקלערט, אַז ער האָט פון די קאָנפערענצען מיט די גרופּען־פאָרשטעהער אַרויסגעטראָגען דעם בעסטען איינדרוק און ער האָפט, אַז איהם וועט זיך איינגעבען צו שאַפען די נייע רעגירונג.

היינט, דינסטאָג, האָפט דער סענאַט־מאַרשאַלעק אויפגענומען צו ווערען אין בעלוועדער, וואו ער וועט אָפּגעבען אַ בעריכט וועגען דער אדורכגעפיהרטער אַרבייט.

* * *

וואַרשאַ, 24. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים־קאָרעספּאָנדענט). דער סיים־מאַרשאַלעק דאַשינסקי האָט זיך היינט געווענדעט צום סענאַט־מאַרשאַלעק מיט אַ בריף, אין וועלכען ער פרעגט, ווען די רעגירונג וועט געשאַפען ווערען.

ווי מ׳שמועסט אין סיים האָט מאַרשאַלעק דאַשינסקי געוואָלט וויסען, ווען דער רעגירונגס־קריזיס וועט זיך ענדיגען, כדי דער סיים זאָל קענען צוטרעטען צו אַ נאָרמאַלער אַרבייט.

דער מאַרשאַלעק שימאַנסקי האָט פערזיכערט, אַז די רעגירונג וועט געשאַפען ווערען דאָנערשטאָג.

דער דעסיגנירטער פרעמיער איז טיף איבערצייגט, אַז צו דעם דאָזיגען טערמין וועט זיך איהם איינגעבען צו רעאַליזירען זיין מיסיע, אַזוי אַז ער וויל שוין צונויפרופען אַ זיצונג פון סענאַט אויף פרייטאָג.

נישט אַלע אָבער אין סיים זענען אַזוי אָפּטימיסטיש געשטימט.

* * *

וואַרשאַ, 24. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים־קאָרעספּאָנדענט) אין די סיים־קרייזען שמועסט מען, אַז נאָכ׳ן שאַפען די נייע רעגירונג, וועלען אַלע סיים־גרופּירונגען פּראָטעסטירען ביים מלוכה־פּרעזידענט געגען דעם לעצטען אַרויסטריט פון מאַרשאַלעק פּילסודסקי.

*

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים־קאָרעספּאָנדענט). אין די פּאָליטישע קרייזען איז מען זעהר פּעסימיסטיש אויף דעם אויסגאַנג פון דער מיסיע פון מאַרשאַלעק שימאַנסקי, הגם דער נייעם פרעמיער האַלט שוין אָן קאָנפערענצען מיט פּערזאָנען, וועלכע זאָלען אַריינגעהן אין נייעם קאַבינעט. דער פרעמיער האָט קאָנפערירט מיט׳ן דעפּוטאַט בירקאָ, וועלכער ווערט פאָרגעזעהען אַלס וויצע־פרעמיער אין שימאַנסקי׳ס קאַבינעט.

דערווייל שווימען אַרויס נייע נעמען אויפ׳ן אַמט פון פרעמיער: סלאַוועק, ראַטשקעוויטש, מאַטושעווסקי, פּריסטאָר, פּילסודסקי, אָדער ווידער אַמאָל באַרטעל.

*

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים־קאָרעספּאָנדענט). די זיצונג פון סיים איז בעשטימט געוואָרען אויף שבת. דער סאַנאַציע־קלוב דראָהט ווייטער, אַז אויב ביז דעמאָלט וועט די רעגירונג נישט זיין געשאַפען, וועט די זיצונג פון סיים אויפגעריסען ווערען.

האַנדווערקער־פעראיין
אין דער פּוילישער רעפּובליק,
אָפּטיילונג אין לאדז, אַגראַראַ 9.
אכטונג, מיטגלידער!

אַלע מיטגלידער, וועלכע נויטיגען זיך אין דער פּסח־שטיצע דאַרפען קומען זיך רעגיסטרירען אין פעראיינס־קאַנצעלאַריע היינט און מאָרגען, מיטוואָך פון 1 ביז 3 נאָכמיטאָג און פון 6 ביז 10 אָווענד.

6789

די פערוואַלטונג.

Dr. med. IGNACY MARGOLIS
ספּעציאַליסט פאַר אויגען־קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פון 1–2 נאָכמ. און פון 5–7 אָווענד.
אַל. קאָשטשושקי 21, II סוטערן, טעל. 165-17.

בעקאַנטמאַכונג

דערמיט ווערט בעקאַנט געמאַכט דעם געעהרטען פּובליקום, אַז עס האָט זיך געעפענט

אַ פאַבריק פון ווינער מעבעל
„VIENPOL" זאַוואַדזקאַ 5

אין בעזיץ שטענדיג אויף לאַגער אַ רייכען אויסוואַהל פון פערשידענע שטוהלען, פאָטעלען, פאָטעליקעס, טאַבורעטקעס, טישלעך צו גראַמאָפאָנען און ראַדיאָס און פערשיידענע אַנדערע מעבעל, וואָס האָט אַ שייכות מיט געבויגענע מעבעל־אויסאַרבייטונגען.

מיט אַכטונג

„VIENPOL", Zawadzka 5.

אָנקומענדיג אויף ספּעציעלע אָרדערס

מאָדערן־ריכטיגע מעבעל אַ פּ. פ.

שפּאָרט געלד!

די גוט בעקאַנטע און לאַנג עקזיסטירענדע פּראַצאָווניע פון קראַוואַטען און בינדעס, עמפּפעהלט אַ רייכען אויסוואַהל פון פערשידענע בינדעס.

הערשקאָוויטש,
וואָלבאָרסקאַ 31.

אָבּ׳אַרט צו שלאָפען

פאַר אַ אַנשטענדיגען יונגען־מאַן, איז אָפּצוגעבען. פּאַמאָרסקאַ 14, אין אַפּ. 2 שמ., ביי לאַסקי.

קירזשנער־צעך
אין לאדז, פּאָלודניאָוואַ 4
אכטונג, קירזשנער־מייסטער!

לויט דער לעצטער פאָראָרדנונג מוזען אַלע קירזשנער־מייסטער רעגיסטרירען און מאַכען קאָנטראַקטען מיט זייערע לערן־יונגלעך. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט פאָדערן מיר אויף אַלע קירזשנער־מייסטער צו ערלעדיגען די אויבענדערמאָנטע רעגיסטראַציע אין קאַנצעלאַריע פון צעך פּאָלודניאָוואַ 4 טעגליך פון 7–9 אָוו.

קאָלעגען! די צייט איז קורץ, פאַר נישט רעגיסטרירען דראָהט אַ גרויסע שטראָף.

מיר בעטען צו דער רעגיסטראַציע מיטצובּרענגען די האַנדווערקער־קאַרטען.

די פערוואַלטונג
פון קירזשנער־צעך אין לאדז

5841

מאקדאנאלד רעדט אין פארלאמענט

וועגען די ריכטליניען פון דער ענגלישער פאליטיק אין א״י

לאנדאן, 24. (יט״א טעלעגראפיש).

אויף דער היינטיגער זיצונג פון ענגלישען פארלאמענט האט אויף אן אנפראגע פון א דעפוטאט, דער פרעמיער מאקדאנאלד געענטפערט, אז די ריכטליניען פון דער ענגלישער פאליטיק אין ארץ־ישראל וועלען אנגעצייכענט ווערען נאר דורך דער ענגלישער רעגירונג, נאטירליך וועט דער בעריכט פון דער אויספארשונגס־קאמיסיע האבען א ווירקונג אויף אנצייכענען די דאזיגע ריכטליניען, אבער זיי וועלען נישט איבערשרייטען די בעשטימונגען פון מאנדאט.

מאנדאט פון דעפ. אהרן שפיצבערג - אנולירט

דאס העכסטע געריכט האט נעכטען די פראגע ענטשידען

וואַרשאַ, 24. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דאס העכסטע געריכט האט היינט ארויסגעגעבען אן אורטייל וועגען אנולירען דעם מאנדאט פון קאנגרעסישען דעפוטאט אהרן שפיצבערג אויס לאדז. דעם פארשלאג וועגען אנולירען דעם מאנדאט האט אריינגעטראגען דעפ. פאראסקי פון „בבב״ב״.

דאס העכסטע געריכט האט אנולירט שפיצבערגס מאנדאט צוליב דעם, וואס ער איז געווען בעשטראפט מיט שווערע טורמע פאר אנטי־מלוכה־שער טעטיגקייט.

יודיש מעדעל אין ווארשא

שעכט זיך מיט א קיך־מעסער

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף באניפראטערסקא 20 האט זיך די 18־יעהריגע שרה רבקה שאמעס געשאכטען מיט א קיך־מעסער. זי איז געבליבען א טויטע אויפ׳ן ארט. די זעלבסטמערדערינס ברודער האט חתונה געהאט מיט 2 טעג צוריק. זי אליין האט אויך גע...לט חתונה האבען, דער חתן האט זי אבער אוועקגעווארפען און דאס איז געווען די סיבה פון זעלבסטמארד.

קאמארניקעס וועלען פראטעסטירען וועקסלען

וואַרשאַ, 24 (וויפ) דער נייער דעקרעט וועגען וועקסעל־רעכט זעהט פאר, אז אויסער די רעיענטען וועלען אויך די בעריכטס־ארגאנען קענען פראטעסטירען וועקסלען. אין דער נאהענטסטער צייט וועט זיך בעוויזען א פעראָרדנונג פון יוסטיץ־מיניסטעריום, אז די פראטעסטען פון וועקסלען זאלען איבערגעגעבען ווערען די קאמארניקעס.

פאליטישע עקספאזע פון פראפ. וויצמאן

אויף דער זיצונג פון אדמיניסטראטיווען ראט

לאנדאן, 24. (יט״א טעלעגראפיש).

אויף דער היינטיגער זיצונג פון אדמיניסטראטיווען ראט פון דער אגענץ, האט פראפ. וויצמאן געהאלטען זיין פאליטישע עקספאזע, פראפ. וויצמאן האט געזאגט, אז ער האט געמיינט, אז דער ראט וועט שוין האבען פאר זיך דעם בעריכט פון דער אויספארשונגס־קאמיסיע און וועט קענען נעהמען אן איהם א שטעלונג.

וואס שייך דער ארבייט אין ארץ־ישראל האט וויצמאן אויפגעוויזען, אז אין ארץ־ישראל איז נאך פערהאט ארט פאר 50 טויזענד פאמיליעס זיי צו בעזעצען אויפ׳ן לאנד, א הויז וואס בי דערער פאמיליע אויפ׳ן לאנד קען מען נאך בעזעצען עטליכע פאמיליעס אין די שטעט.

אין דער איצטיגער צייט האט וויצמאן געזאגט דארף מען מיט אין לאנד בויען און בויט אנ׳אנדערער לאנד האלטען די שווערט כדי צו פערטיידיגען אונזערע לעבענס.

200 חלוצים קיין ארץ - ישראל

300 עמיגראנטען קיין קאנאדע און 50 קיין דרום־אפריקא

וואַרשאַ, 24 (י.ט.א. טעלעפאניש) היינט זענען פון ווארשא אפגעפאהרען דורך טריעסט קיין א״י 210 חלוצים; 300 עמיגראנטען זענען אפגעפאהרען קיין קאנאדע, און 50 – קיין דרום־אפריקא. דאס איז די לעצטע גרופע, וואס פאהרט נאך קיין דרום־אפריקא אויסער דער קוואטע.

באנקעט פאר „הבימה״ אין ווארשא

וואַרשאַ, 24 (י.ט.א. טעלעפאניש) נעכטען ביינאכט איז פארגעקומען א באנקעט לכבוד די ארטיסטען פון „הבימה״. דער באנקעט האט געדויערט ביז פארטאג. דינסטאג פאהרען ארויס די ארטיסטען אויף גאסטשפילען אין לעמבערג און קראקא. פון דארט וועלען זיי פאהרען קיין בערלין.

געפלאצט א קארביד־קעסעל

און דער׳הרג׳עט א מייסטער

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאניש). אויף מלינארסקא 37 האט אין אנ׳אויטאמאבילען־ווארשטאט געפלאצט א קארביד־קעסעל. דער מייסטער בראניסלאוו טווארקאווסקי איז דערביי דער׳הרג׳עט געווארען אויפ׳ן ארט.

נישט בעגאנגען קיין זעלבסטמארד, נאר דערשאסען געווארען

סענסאציאנעלע געשיכטע אין ווארשא

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אין חודש יולי איז בעגאנגען זעלבסטמארד די יודישע פרוי ד״ר טאטע, וועלכע האט א מאן אנ׳אינזשיניער. די פרוי טאטע איז געווען א טוערין אין די אסימילאטארישע קרייזען. זי איז דעמאלט בעגראבען געווארען אויפ׳ן יודישען בית־עולם.

דערווייל איז פון דער פרוי׳ס עלטערן, וועלכע וואוינען אין רוסלאנד אנגעקומען א ידיעה, אז זיי האבען בעוויזען, אז זייער טאכטער איז נישט בעגאנגען קיין זעלבסטמארד, נאר איז דערשאסען געווארען.

צוליב דעם האט נעכטען א ספעציעלע קאמיסיע אויסגעגראבען דאס קבר פון פרוי טאטע און דעם טויטען קערפער איבערגעפיהרט אין פראזעקטאריום, וואו מ׳וועט זי היינט פלמעסען.

דעפעשע פון דער ענגלישער ציוניסטישער פעדעראציע

צום ברודער פון לארד באלפור

לאנדאן (יט״א) די ענגלישע ציוניסטישע פעדעראציע האט צוגעשיקט דעם ברודער פון פערשטארבענעם לארד באלפור פאלגענדע דעפעשע:

„די ענגלישע ציוניסטען טרויערען צוליב׳ן טויט פון גרויסען ענגלישען מלוכה־מאן, זיין נאמען איז אויף אייביג פערשריבען געווארען אין דאנקבארען זכרון פון פאלק ישראל, אלס דער איידעלסטער פריינד פון דער יודישער זאך״.

דער הויפט־דירעקטאר פון יודישען נאציאנאל־פאנד מ. מ. אוסישקין האט איבערגעגעבען דער יודישער טעלעגראפען־אגענטור פאלגענדע קורצע געדאנק: דער יודישער נאציאנאל־פאנד וועט אויף שטענדיג זיין פערבונדען מיט׳ן גרויסען נאמען פון לארד באלפור. דאס פאלק ישראל וועט זיך אין דעם לאנד ווידער איינזאמלען און דאס פאלק וועט קיינמאל נישט פערגעסען דעם מענש, וועמענס נאמען וועט אלעמאל שוועבען איבער אונזער ווידער אויפגעבויטער היים. ווי דער נאמען פון כורש איז אויך שטענדיג פערבונדען מיט׳ן אויפבוי פון בית־שני.

בערלין (יט״א) אין צוזאמענהאנג מיטן טויט פון לארד באלפור האט די עקזעקוטיווע פון דער ציוניסטישער פעראייניגונג אין דייטשלאנד אפגעהאלטען א בעראטונג, אויף וועלכער עס איז בעשלאסען געווארען אבצוהאלטען אין סוף מערץ, ווען די ציוניסטישע פיהרער וועלען זיך צוריקקעהרען פון די לאנדאנער בעראטונגען, א גרויסע באלפור־טרויער־אקאדעמיע. עס זענען אויך ארויסגעשיקט געווארען קאנדאלענץ־דעפעשען צום פרעזידענט ד״ר וויצמאן און דעם ענגלישען באטשאפטער אין בערלין.

די בעריהמטע אפעריסטען פרוי האנא

פיהרט א הונגער־שטרייק, ענטלויפט ווייל מ׳וויל זי קינסטליך ערנעהרען

פאריז, 24. (א.ט.אג.) א גרויסע סענסאציע האט די ארויסגערופען די ידיעה, אז די פרוי האנא, וועלכע זיצט אין תפיסה פאר בעריהמטע אפערעס און פיהרט שוין זייט 17 טעג א הונגער־שטרייק, איז ענטלאפען פון דעם הייל־אנשטאלט, וואו זי האט זיך געפינען.

פאריז, 24. (א.ט.אג.) די פרוי האנא איז אומגעריכט צוריקגעקומען אין טורמע אריין. זי האט ערקלערט, אז זי האט נישט געוואלט בלייבען אין הייל־אנשטאלט, וואו מ׳האט זי געוואלט קינסטליך ערנעהרען, די אויספארשונג וועגען דעם ענטלויפען פון פרוי האנא האט פעסטגעשטעלט, אז זי האט זיך בענוצט מיט א ליילעך, אויף וועלכען זי האט זיך אראפגעלאזען פון פענסטער און מיט א טאקסיבוס אפגעפאהרען אין טורמע אריין.

הינדענבורג האט זיך פערזינדיגט ביים דייטשען „שטאהלהעלם״

בערלין, 24. (אטע) דאס פרעזידיום פון „שטאהלהעלם״ האט אנגענומען א רעזאלוציע, וועלכע פראטעסטירט געגען דעם יאנג־פלאן און זאגט צו אויסצונוצען יעדע געלעגענהייט צוזאמענצורייסען די קייטען פון ווערסאלער טראקטאט. די „שטאהלהעלמער״ רעדען אויך אין זייער רעזאלוציע, אז זיי זאגען זיך אפ אויסצופיהרען די בעפעהלען פון הינדענבורג דערפאר ווייל ער האט אונטערגעשריבען די ראטיפיקאציע פון יאנג־פלאן.

בעריכטיגונג

אין דעם י.ט.א.־בעריכט פון דער יודישער ווירטשאפטליכער קאנפערענץ אין קראקא, אין נעכטיגען נומער פון אונזער צייטונג, איז אריינגעפאלען א טעות: די קאנפערענץ האט אנגענומען א רעזאלוציע געגען אפשאפען דעם לאקאטארען־שוץ און נישט פאר, ווי דאס איז נישט ריכטיג איבערגעגעבען געווארען דורכ׳ן טעלעפאן פון קראקא. אונז האט זיך די ערשטע ווערסיע לכתחילה אויסגעוויזען אלס נישט וואהרשיינליך און מיר האבען דעם געהעריגען זאץ פון בעריכט בעגלייט מיט א פראגעצייכען.

לעמבערגער יודישער סוחר פער׳סם׳ט זיך פאר חרפה אין געריכט

לעמבערג, 24. פאראלעל מיט דער שוועדער עקאנאמישער לאגע און מיט דער כוואליע פון באנקראטען לאזט זיך אויך פערצייכענען א כוואליע פון זעלבסטמארדען.

פיל פון די אומגליקליכע און געפאלענע סוחרים, בפרט יודישע, וואס זענען געצוואונגען צו באנקראטירען און צו פערלירען זייער ערליכע נאמען, קאנען דעם צער און די בושה נישט פערטראגען און פרובען צו ענטלויפען פון לעבען.

אזעלכע פאלען האט מען דא אין דער לעצטער צייט א סך פערנאטירט. איצט איז פארגעקומען אזא פאקט, וועלכער האט אין שטאט געמאכט א שווערען רושם.

דער לעמבערגער יודישער סוחר אליאש פליישער, זאמארסטינאווסקא 11 האט באנקראטירט.

ער האט זיך דערפון שטארק מצער געווען. ער האט לכתחילה זיך געפרובט פערגליכען, אבער צוליב בית איצט נאך נישט בעוואוסטע טעמים און איהם דאס נישט געלונגען. צוליב דעם האבען די בעל־חובות אריינגעטראגען א שטראף־אנקלאגע אין געריכט.

אויף שבת האט פליישער בעקומען א ווארנונג צום פערהער אין געריכט אריין.

וועגען דעם פערהער האט ער נאך נישט דער צעהלט פאר זיין בני בית, וועלכען ער האט מסתמא נישט געוואלט אנטאן קיין עגמת נפש, נאר פרייטאג א גאנצען טאג איז ער א ומגעגאנגען שטארק גע־קרענקט און אין דער נאכט פון פרייטאג אויף שבת איז ער נישט געשלאפען.

שבת גאנץ פריה, איז ער אוועק פון דער היים, און ארום 12 מיטאג־צייט האט ער זיך געשטעלט אין געריכט. ער האט זיך אנגעמעלדעט ביים ריכטער, אבער ווייל יענער איז נאך געווען פערנומען האט ער די פליישער געהייסען אביסעל ווארטען.

אין צווישען האט מען אין געריכטס־קארידאר דערהערט א געוואלד. עס זענען זיך צונויפגעלאפען מענשען.

עס איז באלד פעסטגעשטעלט געווארען, אז פליישער האט אויסגעטרונקען א פלעשעל ליזאל און זיך פערסם׳ט.

די ארויסגערופענע הילף ראט איהם תיכף אבגעפיהרט אין א שווערען צושטאנד אין שפיטאל.

די גערשטע אויספארשונג האט ארויסגעזוכען, און פליישער האט גענומען זיך אם לעבען אויס מורא פאר דער תפיסה.

היינט און פאלגענדע טעג!

דער גרעסטער קלו פון אייראפא!

היינט און פאלגענדע טעג!

„פאריזער גירלס״

SUZY VERNON

FAY WRAY

אונגעוועהנליכע ליבעס־פאסירונג פון א יונגער פראנצויזישער אריסטאקראטקע, וועלכע איז געווארען א שטערן פון א באלעט־אנסאמבל. – אין דער הויפט־ראלע: די שעהנע שעהנע ליבעס־דראמע, אין וועלכער די הויפט־ראלע קרעאירט

נעכסטער פראגראם: „חתונה־מארש״

Kino Spółdzielni

Sienkiewicza 40.

אנהויב אין געה. טעג 4 נמ. שבת, זונטאג 12 בייטאג, לעצטער סעאנס 10 אווענד אויפ׳ן 1־טען סעאנס זענען די פרייזען פון די פלעצער ביליגער.

„פרוכטבארקייט״

DIANA KARENNE i GABRIEL GABRIO

היינט און פאלג. טעג!

גרויסע סעקסועלע דראמע

אונטער׳ן נאמען:

EMIL ZOLA לויט דער ערצעהלונג פון

אין די הויפט־ראלען:

אלע מענער און פרויען מוזען זעהען דאס גלענצענדע בילד.

פרייזען פערקלענערט! אויפ׳ן 1־טען סעאנס 40 גר.; 50 גר.; לאזשע 75 גר.

אין וואכען־טעג: 1. פלאץ–90 גר., 2. פלאץ–70 גר., 3 פלאץ–50 גר., באלקאן–70 גר., לאזשע 1.50

זונטאג און חגא: 1. „ 100 „ 2. „ 80 „ 3. „ 60 „ „ 80 „ 1.50

נעכסטער פראגראם:

„אונטער דער פאהן פון ליבע״

קינא־טעאטער

ZACHĘTA

26 זגערזשער 26

(ביים פלאץ קאשטשעלני)

בעמ.: בעת דער פויזע קאנצערט פון גיגאנטישע מארקאני־ראדיא.

פערשטארקטער ארקעסטער אונטער דער ליטונג פון ה׳ עסטרייכער

לאדז
25 מערץ 1930

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז
25 מערץ 1930

דאסטעגליכע ברויט
פון אנטיסעמיטיזם

אנומעלט איז די לעמבערגער אוניווערזיטעט און די גאסען ארום איהר ווידער געווען דער שויר־פלאץ פון אנטיסעמיטישע אטאקעס געגען דער יודישער שטודירענדער יוגענד, אזעלכער יוגענד, וואס האט אזוי שווער צו קעמפען מיט איהר שווערער עקאנאמישער לאגע און מיט גרויס מיה גייט זי דורך דורך די קראטעם פון „נומערוס קלאוזוס“, כדי איין א בעגרענעצטער צאהל צו דערגרייכען דעם קוואל פון וויסענשאפט — ווערט נאך א הון דעם, כסדר מאראליש און פיזיש אטאקירט פון דער אנטיסעמיטישער יוגענד, וואס פערביטערט איהר די פאר יאהר פון'ם אקאדעמישען לעבען.

דאס פראבלעם פון פעוד העלטענ־ש פון דער פוילישער יוגענד צו די יודען איז פיל וויכטיגער ווי מאנכע מיינען סיי פאר דער פאליטיק פון היינט און נאך מעהר פאר דער פאליטיק פון מארגען. די זעלבע אקאדעמיקער וואס ווערען אנגעפיהלט מיט שנאה און גרינגשעצונג געגען זייערע יודישע חברים און בכלל געגען יודען, — זיי וועלען אין א פאר יאהר ארום איבערנעהמען אלס ריכטער, פערוואלטונגס־בעאמטער, דעפוטאטען, און זשורנאליסטען די פיהרונג פון דער פוילישער געזעלשאפט און עס איז זיך נישט שווער פארצושטעלען, אין וועלכען גייסט זיי וועלען רעגולירען דאס פערהעלטניש צו דער יודען־פראגע.

די אוניווערזיטעטען וואס זענען בעשטימט צו זיין א מזבח, אויף וועלכען עס ברענט דאס ליכטיגע פייער פון וויסענשאפט, זייזען ארוים פון יאהר צו יאהר אין פוילען ביי דעם א בעדייטענדען רוב פון דער פוילישער יוגענד א וואקסענדיגע שנאה געגען יודען, און אויך געגען יעדע פארטשריטליכען געדאנק. די אנומעלדיגע געשלעגערייען זענען נאר איין רינג פון דער לאנגער קייט פון ווילדע העצערייען ערשט פאר עטליכע חדשים איז אין דעם רוהיגען קראקא, און איז זיך פון די צענטראל־בעהערדען, אין ווארשא זיי אויך אין פוזען, פארגעקומען וויכטיגע אנטיסעמיטישע אנפאלען און אטאקען אויף דער יודישער יוגענד — אהן א שום קאנקרעטער סיבה. מיר דערמאהנען זיך אויך אין לעמבערג, און די בארבארישע איבערפאלונגען פון פאר עטליכע חדשים, אויף יודישע אינסטיטוציעס, איבערפאלונגען, ווען מען יסוד עס איז געווען א שקר־בלבול פון דער לופט גענומען און דורך א קליין שגרעקיש בלעטעל געהעצט.

אין דערזעלבער אטמאספערע פון פאנאטיזם און קורצזיכטיגקייט האט זיך ערשט נישט לאנג אפגעשפילט אויף דער ווארשאווער אוניווערזיטעט, דער ענדעקישער אנפאל אויף דעם מענשען־פריינדליכען און בעריהמטען שעפער פון דער „פאן־אייראפעאישער אידעע“ גראף קודענהאווע.

די, וואס פערנעהמען זיך מיט דעם ראזיגען ענין ווייסען, אז שוין אין די גימנאזיעס דארט, וואו עס ווערט נאך צוגעלאזט א קליינער פראצענט־זאץ פון יודישע שילער, — ווערען זיי פון זייערע קריסט־ליכע מיטשילער געהאסט און באיקאטירט. שוין פון קינדהייט אן ווערט די פוילישע יוגענד פון 2 זייטען געשפייזט מיט שנאה געגען יודען, און מיט פער־אכטונג געגען אייראפעאישע פארטשריטליכע אר־דעען: די ענדעקישע פארטיי בענוצט דעם אנטי־סעמיטיזם אלס פאליטיש מיטעל און די קלעריקאל־קירכליכע קרייזען אלס מיטעל צו פערגרעסערען דעם רעליגיעזען התלהבות און פאנאטיזם.

מיר יודען ובפרט די יודישע פרעסע טארען נישט ווייטער גרינגשעצען דאס דאזיגע פראבלעם און ווי דער שטרויס־פויגעל איגנארירען די סכנה צומאכען די אויגען און בעהאלטען דעם קאפ אין זאמד.

דאס פראבלעם פון אנטיסעמיטיזם בפרט און אויף די אוניווערזיטעטען איז יודער געווארען א אקטועלע טאג־פראגע. דאס דאזיגע פראבלעם ביל עט איינע פון די הויפט־וואפען פון דער ענדעקישער פארטיי אין איהר קאמף, כדי ווידער צו געווינען די מאכט אין פוילען. עס איז אלזא אונזער אויפגאבע געגען און רעכטצייטיג קענען צו לערנען די גרויס פון דער אנטיסעמיטישער סכנה. און פעסטצושטעלען וועד עס זענען די פעראנטווארטליכע ארגאנזשעריען און פון וואנען דער אנטיסעמיטישער סם ווערט געליפערט אין א וואס אמאל שארפערער פארם.

ר״ד מ. רינגעל

דער רושם אין דער וועלט פון לארד באלפור'ס טויט
פראפ. איינשטיין און אנדערע גרויסע פערזענליכקייטען וועגען פערשטארבענעם מלוכה־מאן

בערלין, (יט״א). פראפ. אלבערט איינשטיין האט אויסגעגעבען דער יט״א פאלגענדע מיינונג וועגען פערשטארבענעם לארד באלפור: „עס איז קדים דא נאך אין מענש, וואס האט אזוי פיל זיי לארד באלפור געטאן פאר דער מאראלישער אויפ־הויבונג פון יודישען פאלק, דער נאמען פון לארד באלפור וועט לעבען אזוי לאנג, זי לאנג עס וועלען זיין יודען אויף דער וועלט“.

ריכטער יוליאן מעק (פרעזידענט פון די יודי־שע דעלעגאציעס אויף דער וועלט־שלום־קאנ־פערענץ, געוו. פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין אמעריקא): „לארד באלפור'ס אינ־טערעס פאר א״י און פאר דער אויפבויונג פון א יודישער נאציאנאלהיים איז נישט געווען קיין ענין פון פאליטיק. באלפור איז געווען איבערצייגט, אז זיין דעקלאראציע איז נישט בלויז א גרויסער אקט פון גערעכטיגקייט לגבי דעם יודישען פאלק, נאר אויך פון ערשטראנגיגער וויכטיגקייט פאר דער אויסבע־שטאלטונג פון די אינטערנאציאנאלע בעציהונגען פון אלע פעלקער“.

דער טשעכאסלאוואקישער געזאנדטער אין אמעריקא מ. וועורקא שרייבט אין זיין דעפעשע פון וואשינגטאן צו דער יט״א: „לארד באלפור וועט אלעמאל לעבען אין דער געשיכטע אלס דער מאן וואס האט געשאפען די יודישע נאציאנאלע היים, אבער אויך דאס פאלק פון טשעכאסלאוואקיען וועט איהם זיין דאנקבאר אויפן פאר זיין דעקלאראציע אין וועלכער עס איז צו אונז אנערקענט געווארען נאציאנאלע פרייהייט און אומאבהענגיגקייט.

ירושלים, (יט״א) פראפ. יוסף קלויזנער שרייבט אין „דואר היום“: „אלע אונזערע שונאים זיך פרייען צוליב'ן טויט פון לארד באלפור, אבער אזא דעקלאראציע ווי די באלפור־דעקלאראציע שטארבט נישט צוזאמען מיט איהר מחבר. היסטא־רישע פאקטען זענען שטארקער ווי זעלבע עס איז אינדיווידועלע, אויך שטארקער ווי אונזערע שונאים“.

אינזש. משה נאוואמיעסקי דערמאנט די זער־טער פון לארד באלפור: „מיין פאליטישע קאריערע און מיין צושטייער אין דער פאליטישער געשיכטע פון ענגלאנד וועט גיך פערגעסען ווערען און עס איז מעג־ליך, אז מיין נאמען וועט בלייבען בלויז אין דער יודישער געשיכטע א דאנק מיין שייכות צו דער דעק־לאראציע פון יאהר 1927“.

יוסף שפרינצאק שרייבט: דער נאמען פון לארד באלפור איז אפשר אזוי גרויס אין דער יודישער געשיכטע, ווי דער נאמען פון דר. הערצל, ווייל — יאנרערענדיג צווישען פעלקער, וואס זייערע הערצער זענען פול מיט שנאה צו אונז — האבען מיר אין איהם געטראפען א מאן, וואס האט אין זיך פערקערפערט דעם סימבאל פון כליהת און גענעזוי טיגען פערשטעהען זיך“.

יאהאנעסבורג, (יט״א) די עקזעקוטיווע פון דער דרום־אפריקאנישער ציוניסטישער ארגאני־זאציע האט אפגעהאלטען א טרויער־זיצונג נאכ'ן טויט פון לארד באלפור, עס זענען איבערגעשיקט געווארען קאנדאלענץ־דעפעשען דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין לאנדאן, דער ענגלישער רעגירונג און דער פאמיליע פון באלפור'ן.

בוקארעשט, (יט״א) דער רומענישער פאר־לאמענט האט געווידמעט א טרויער־זיצונג דעם אנ־דענק פון לארד באלפור, טרויער־רעדעס האבען גע־האלטען דער פרעזידענט פון פארלאמענט סיסטע־פאפ און דער אויסערן־מיניסטער מינאריעסקו, אין סענאט האבען גערעדט דער סענאט־פרעזידענט בראטו, סען. מאיר עבנער און דר. נעמיראווער.

די ציוניסטישע פרעסע האט פראקלאמירט א טרויער־וואך נאך לארד באלפור.

עס איז ארויסגעגעבען געווארען א יענגדונג צו דער יודישער בעפעלקערונג אנצורופען ניי־געבוי־רענע קינדער מיט דעם נאמען באלפור.

פראג, (יט״א) די טשעכישע פרעסע פאר־עפענטליכט שפאלטען־לאנגע ארטיקלען וועגען פער־שטארבענעם לארד באלפור. די גרויסע דעמאקראטישע צייטונגען שטעלען זיך בעזונדערס אפ אויף באלפורס ראל אין ציוניזם.

וואס ראטשילד קען זיך ערלויבען
אינטערעסאנטער עפיזאד, ווי אזוי די באנק פון ענגלאנד האט קאפיטולירט פאר ראטשילד'ן

אין גאנץ פראנקרייך ווערט איצט געזאמעלט געלד פאר די געליטענע אין דער גרויסער פער־פלייצונג אין די דרום־פראווינצען. די קאטאסטרא־פע האט, ווי בעקאנט, געקאסט דאס לעבען פון עטליכע הונדערט מענשען און האט אנגעטאן קא־לאסאלע מאטעריעלע שאדענס: גאנצע דערפער און שטעדטלעך זענען צושטערט געווארען, הונ־דערטער הייזער זענען חרוב געווארען און פיל טויזענדער מענשען זענען געבליבען נאקעט, ארים, אהן א דאך איבער'ן קאפ.

די גרעסטע נדבות פאר די געליטענע — צו איין מיליאן פראנק — האבען געשפענדעט: די פ אנצעזישע באנק, דער בעקאנטער מיליאנער בא־זיל זאכאראוו און דאס באנק־הויז פון ראטשילד'ן. אין צוזאמענהאנג מיט דעם דערצעהלען די פארי־זער בלעטער פערשידענע אינטערעסאנטע עפיזא־דען וועגען די ראטשילדס. איין צייטונג דערמאנט א העכסט אינטערעסאנטען עפיזאד, וואס האט פא־סירט צווישען נאטאן ראטשילד, איינעם פון אנ־שעל מאיר ראטשילדס זיהן און דער באנק פון ענגלאנד.

נאטאן ראטשילד האט אמאל געשיקט אין דער ענגלישער באנק א טשעק מיט זיין אונטערשריפט. די באנק האט זיך אבער אפגעזאגט דעם טשעק צו האנארירען, ערקלערענדיג, אז זי צאהלט נישט אויף טשעקען פון פריוואטע פערזאנען.

— נו, גוט, — האט ראטשילד געזאגט, ווען ר'איז וועגען דעם בעוואויר געווארען, — איך וועל די הערען ווייזען, וואס עס קאן א „פריוואטער“ מענש.

דעם צווייטען טאג איז אין דער ענגלישער באנק אין לאנדאן געקומען נאטאן ראטשילד אין דער בעגלייטונג פון אכט בעאמטע זיינע. ער איז צוגעגאנגען צו איינער פון די קאסעס און פער־לאנגט, מ'זאל איהם אויסוועקסלען א באנקנאט פון א פונט שטערלינג אויף א גאלד־מטבע. מ'האט איהם אויסגעוועקסעלט. ראטשילד האט די מטבע בעטראכט, געפרובט, צי זי איז נישט פאלש און האט זי אריינגעלעגט אין א זעקעל ארײן. דאן האט ער ארויסגענומען א צווייטען באנקנאט און געמאכט די זעלבע פראצעדור. דערנאך א דריטען, א פערטען. ווען איין זעקעל איז שוין געווען פול, איז צוגעגאנגען זיינער א בעאמטער מיט א צוויי־טען זעקעל, דערנאך נאך א בעאמטער א. א. וו. אזוי ארום האט ער אויסגעוועקסעלט עטליכע צעהנדליג טויזענד פונט שטערלינג. די קאסע פון דער באנק איז געווען נאטירליך פערנומען בײ דעם עסק א גאנצען טאג.

דעם צווייטען טאג האט ראטשילד מיט זיי־נע מענשען בעזעצט אלע קאסעס און מ'האט אהן אויפהער געהאלטען אין איין וועקסלען פאפיר־געלד אויף גאלד.

— זיי — האט ראטשילד געזאגט — בעטרויען נישט מיר דעם פריוואט־מענש, און איך וויל נישט בעטרויען זייערע באנקנאטען.

די מעשה האט אנגענומען פאר דער באנק א זעהר נישט אנגענעהמע ווענדונג. די גאנצע באנק איז געווען בעשעפטיגט מיט וועקסלען געלד פאר ראטשילד'ן, און קלאנגען זענען ארומגעגאנ־גען, אז ער האט בדעה ארויסצוציהען געלד פון דער באנק אויף א סומע פון גרויסע מיליאנען פונט שטערלינג.

אין דער באנק איז געווארען א מהומה. עס זענען זיך ספעציעל צוגויפגעקומען אלע דירעקטא־רען אויף א בעראטונג און מ'האט בעשלאסען — צו קאפיטולירען. צו ראטשילד'ן איז צוגעשיקט גע־ווארען א בריף, אז מהיום והלאה וועלען זיינע טשעקען אנגענומען ווערען אין דער באנק.

די מעלות און חסרונות
פון פויליש־דייטשען האנדעלס־אפמאך
מיינונג פון פירשט. לובאמירסקי, דעם פרעזעס פון פריצים־פערבאנד

פירשט לובאמירסקי, פרעזעס פון הויפט־ראט פון פריצים־פערבאנד האט זיך אויף פאלגענדען אופן ארויסגעזאגט וועגען נאר וואס געשלאסענעם פויליש־דייטשען האנדעלס־אפמאך.

דער צאל־קריג מיט דייטשלאנד, וואס איז פרינציפיעל געווען א נעגאטיווע ערשיינונג האט פאר אונזער ווירטשאפטליך לעבען געהאט די מעלה, וואס ער האט געצוואונגען צו זיין רירעוו־דיגער — זוכען נייע אפזאץ־געביטען און שטאר־קער ענטוויקלען דעם ווירטשאפטליכען צווייג, וואס האט ביי אונז אלעמאל אונטערגעהינקט — דעם זעלבסטשטענדיגען האנדעל. שוין דער תבואה קריזיס, וועלכען מיר לעבען איצט איבער, און וואס האט זיך אזוי שטארק געלאזט אונז פיהלען איז די בעסטע אילוסטראציע דערצו, אפילו אין די צייטען פון צאל־קריג האבען מיר געפיהלט די ווירקונג פון דייטשען ארגאניזירטען האנדעל, וואס האט פערמיטעלט צווישען אונזער פראדוק־ציע מיט די וועלט־אפזאץ־מערק. דער טראקטאט, וואס וועט פערלייכטערען די ווירטשאפטליכע בעציהונגען און וועט פערשטארקען דעם סחורות אויסטויש צווישען די צוויי לענדער, וועט ביי דער געלד רייכקייט פון דייטשען האנדעל און זייער גוטער ארגאניזאציע דעם דאזיגען איינפלוס נאך מעהר פערשטארקען.

אויב אבער דער צאל־קריג האט פאזיטיוו געווירקט אויף אונזער האנדעל, דארף דער טראק־טאט פאזיטיוו ווירקען פאר אונזער לאנדווירט־שאפט: דאס אפשאפען די הויכע צאלען און דאס איינפיהרען דעם פרינציפ פון די גרעסטע פרי־ווילעגיעס שאפט פאר די פוילישע לאנדווירט־שאפטס־ארטיקלען א מעגליכקייט אריינצוקריגען זיך אויפ'ן דייטשען מארק. א וויכטיגע בעדייטונג האט אויך דאס טראנזיט־רעכט, וואס מיר האבען בעקומען — מיר קענען אזוי ארום זיך דערקריגען צו די מערק פון מערב־אייראפע.

מ'מוז אבער פעסטשטעלען, אז אין טראקטאט איז נישט רעגולירט געווארען דער צאל און די לאנדווירטען וועלען נישט קענען קאלקולירען זייערע פרייזען: צו יעדער צייט וועט אונזער שכן קענען הויבען דעם צאל און אפהיטען אויף אזא אופן זיין איגערליכען מארק פון אונזער קאנקורענץ און ווי מ'גיט איבער, זאל שוין איצט דייטשלאנד הויבען אלע צאלען אויף לאנדווירט־שאפט־ארטיקלען.

א גרויסער חסרון אינ'ם אפמאך איז וואס ס'איז פארבאטען דאס אריינפיהרען קיין דייטש־לאנד אקסען (לעבעדיגע און טויטע) אמת, פאר חזירים איז אזא קאנטיגענט פעסטגעשטעלט, און דאס איז א וויכטיגער פאזיטיווער מאמענט אינ'ם אפמאך, פון וועלכען ס'וועט געניסען דאס קליינע און מיטעלע פויערטום אבער פאר די גרויסע לאנדווירטשאפטען (אינטענסיווע און פראגרעסיווע) איז דער ווערט דערפון פיל קלענער.

דער האנדעלס־טראקטאט מיט דייטשלאנד קאן אונז ווייט נישט בעפרידיגען, מ'מוז אבער פעסטשטעלען, אז די, וואס האבען געפיהרט די אונטערהאנדלונגען, האבען זיך פיל פערדינסט געמאכט שוין דורכדעם וואס זיי האבען בכלל אזא אפמאך געשאפען. צוליב אונזער נישט איבע־ריג גליקליכער עקאנאמישער פאליטיק פאר די צעהן יאהר פון אונזער מלוכה'שאפט, געפינען מיר זיך אין אזא סיטואציע, אז אלע אונזערע ווירטשאפטליכע אפמאכען, הלוואות זענען נישט זעהר גינסטיג פאר אונז. איז דעריבער נישט קיין וואונדער, וואס דאס מעכטיגע דייטשלאנד האט אינ'ם אפמאך פאר זיך אויסגעפירקט פיל הנחות.

דער טראקטאט ווערט געשלאסען אין די צייט פון א שווערען קריזיס און אויב ער וועט ברענגען אן'אויפלעבונג אין די האנדעלס־בע־ציהונגען און וועט צוגעבען א לעבעדיגערען טעמפ אין ווירטשאפטליכען לעבען וועט עס זיכער זיין איבער פון דיגע מעלות.

Dr. med. J. Lubicz

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 183-1
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.
איינציגע פראצאוניע פון זעלבליכע פראטעזען, יש־מעטראפען, או: תילטרקעס אויף פלאטפוסען, קוקאס
לאדז פיס, נארמעלען א. ז. א. עמפפאנגען פון 5—7 עב

אינטערווענץ פון דער ווינער יודישער קהלה
געגען אנטיסעמיטישער אגיטאציע אין די שויפענסטער

וויען (יט״א) אין צוזאמענהאנג מיט יודען־פיינדליכע אויפשריפטען אין די שויפענסטערס פון א בעקאנטער פארפומעריע־פירמע אין וויען, האט די יודישע קהלה אינטערווענירט וועגען דעם ביי דער מאכט.

אלס רעזולטאט פון דער קהלה־אינטערווענץ האט די פאליציי פאראורדנט גלייך צו בעזייטיגען די יודען־העצערישע אויפשריפטען פון די שויפענסטער.

נאך פריהער האט א גרופע יודישע סטודענ־טען דעמאנסטרירט געגען דער אנטיסעמיטישער פארפומעריע. אייניגע סטודענטען זענען דורך דער פאליציי פערהאלטען געווארען. נאך דער אינטער־ווענץ פון יודישע כלל־טוער, זענען זיי בעפרייט געווארען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

25 דינסטאג | כה אדר תר"צ

מערץ

זון-אויפגאנג 5.33
זון-אונטערגאנג 5.54

די אקציע=געזעלש. בארטשינסקי
האט בעקומען פערלענגערט די געריכטס=אויפזיכט
טעגליכע כראניק פון האנדעלס = געריכט

(1) אויף דער לעצטער זיצונג פון האנדעלס־געריכט איז בעטראכט געווארן די זאנירונג פון אקצ. געז. בארטשינסקי, וועגען פאלאנגירע איהר די צאהלונגען אויף ווייטערדיגע 3 חדשים. דער בילאנס שליסט זיך מיט דער סומע 16,900.000 זל. איינגענער קאפיטאל — 4.600.000 און רעזערוו־קאפיטאל 950.000 זל. די אומבאגליכע גיטער מאשינען און די נייע עלעקטראשטאציע בעטרעפען 10 מיליאן זל. די קורץ־טערמינגע פערפליכטונגען אפענע רעכנונגען, שטייען א.א.וו. בעטרעפען 8.100,000 זל. דערויף האט די פירמע אנגעראל עו מוליאן פליסיגע אקטיוון. דאס געריכט האט די געריכטס־אויפזיכט פערלענגערט נאך אויף 3 חדשים.

אויף דערזעלבער זיצונג איז בעטראכט געווארן דער פראיעקט פונ'ם אויסגלייך פון דער פירמע ארטור מייסטער מיט איהרע קרעדיטארען. די דאזיגע פירמע עקזיסטירט זייט 25 יאהר און פאר־מאגט, דער בילאנס פון דער פירמע אויפ'ן 1טען יוני 1929 האט בעטראפען 4.900.000, איינגענע קאפיטאל 1.800.000, מאשינען און אומבאוועגליכע גיטער 2.800.000, קורצטערמיניגע פערפליכטונגען — 3.100.000 זל., פליסיגע און האלב־פליסיגע קאפיטאלען — 2.050,000 זל., די פירמע האט בעקומען א געריכטס־אויפזיכט און סעפטעמבער האט זי זיך געווענדעט צו איהרע אונטער־האנדלונגען מיט די קרעדיטארען וועגען אן אויסגלייך און האט פארגעשלאגען צו בעצאהלען 70 פראצענט פון די חובות און פערלויף פון די 2 יאהר.

דעם 1 מערץ האט א פערזאמלונג פון די קרעדיטארען אויף וועלכער 108 קרעדיטארען וואס האבען רעפרעזענטירט 1.600000 זל. האבען אנטיילגענומען 100 (1.500.000 זל.) אלע זיינען מסכים געווען אויף די פארגעשלאגענע בעדינגונגען און די וואס האבען געהאט היפאטעק־פערזיכערונגען האבען זיך פון זיי אפגעזאגט און אלע קרעדיטארען האבען אויף זייערע חובות בעקומען א היפאטעק־פערזיכערונג, וועלכע איז געווארען פריי, אין דער היפאטעק זענען פערשריבען געווארען אויך די מאשינען.

דאס האנדעלס־געריכט האט דעם אויסגלייך בעשטעטיגט.

העכסטער אדמיניסטראטיווער טריבונאל
קלערט אויף א וויכטיגען פונקט אין פערמעגענס=שטייער

(2) איינער, א צאהלער פון פערמעגענס-שטייער האט אנגעקלאגט אין העכסטען אדמיניסטראטיווען טריבונאל, אז ס'איז נישט לעגאל דאס איינמאנען דעם פערמעגענס-שטייער איצט, ווייל לויט'ן געזעץ האט ער געדארפט איינגעמאנט ווערען אין 6 האלב-יאהריגע ראטעס פון 1924 ביז ענדע 1926.

דער העכסטער אדמיניסטראטיווער טריבונאל האט אויפגעקלערט, אז דאס איינציהען דעם פערמעגענס-שטייער נאכ'ן 1926 איז לעגאל צוליב פאלגענדע טעמים:

די פליכט פון שטייער-צאהלער בנוגע דעם פערמעגענס-שטייער איז פעסטגעשטעלט געווארען דורכ'ן אויסמעסטען דעם שטייער. מ'וואלט געקענט אפעלירען אויב פונ'ם שטייער צאהלער וואלט געמאהנט געווארען מעהר ווי די סומע, וועלכע איז אויסגעמאסטען געווארען.

דאס אפלייגען דעם איינקאסירען א טייל פונ'ם בעשטימטען שטייער נאכ'ן בעשטימטען טער־מין מאכט נישט בטל די צאהלונגס-פליכט. לויט'ן ארטיקעל 53 פונ'ם זעלבען געזעץ, קענען פערזאגען, וועלכע זענען ביי דער ערשטער אויסמעסטונג נישט ריכטיג בעפרייט געווארען פונ'ם שטייער, אבער נישט ריכטיג אפגעשאצט געווארען (ווי ס'האט זיך שפעטער ארויסגעשטעלט א דאנק נייע אינפארמאציעס) קענען אויפסניי געשאצט ווערען פאר'ן גאנצען שטייער-פעריאד. דאס רעכט צו בע־שטייערען אזעלכע פערזאנען אונטערליגט דער פערעלטערונג ערשט פון 1923 י. אן, און דאס איינקאסירען דעם שטייער ווערט בעשטימט ביז 30 טאג פונ'ם דערהאלטען דעם מאניט („נאקאז פלאטניטשי").

ער גיט אויף וואילטעטיגע צוועקען
און מען משפט איהם פאר געבען „לאפובקע"

(2) אין שטעטישען געריכט איז געבען בע־האנדעלט געווארען דער פראצעס געגען א געזעצען לייב פינקעלשטיין, מיטאינהאבער פון א האלץ־פירמע אין פיעטראקאוו, וועלכער איז געווען בע־שולדיגט (אין געבען לאפובקא א הענערען בעאמטען פון מאגיסטראט.

די פרטים פון דעם אינטערעסאנטען פראצעס זענען פאלגענדע:

די פירמע „פינקעלשטיין און שטערן" אין פיעטראקאוו האט געהאפט צושטעלען א טראנס־פארט האלץ פאר דער קאנאליזאציע־אפטיילונג אויף א סומע פון זעכציג טויזענד זל. אזוי ווי די אויבענדערמאנטע פירמע האט צו דער צייט די בעשטעלונג נישט צוגעשטעלט, האט דער מאגיסטראט בעשטימט פאר דער פירמע א שטראף פון 13 טויזענד זל.

דעם 26־טען סעפטעמבער איז אין דער קא־נאליזאציע־אפטיילונג געקומען ה' פינקעלשטיין און אויפגענומען געווארען דורך דעם לייטער פון דער אפטיילונג ה' רימלער. בעת'ן געשפרעך האט ה' פינקעלשטיין דערלאנגט רימלער, א טשעק אויף טויזענד זל. און געבעטען צו זיין מוחל (ה' שטראף אנולירען, און אז די פירמע זאל בעקומען ווייטערע בעשטעלונגען. ה' רימלער האט דעם טשעק צוגענומען און דעמזעלבען טאג געגאנגען מעלדען דעם ענין דעם פרעזידענט ושעטינעצקי.

בעת'ן געריכט האט פינקעלשטיין ערקלערט, אז ער האט געגעבען דעם טשעק אויף וואוילטעטיגע צוועקען.

דאס געריכט האט פינקעלשטיינען צוליב מאנגעל אין בעווייזען אין זיין שולד, פריינגעשפראכען.

מ'דארף ראטעווען א פרוי מיט א קינד
און צוריקשטעלען א צובראכענע פאמיליען=לעבען

מיט א זעקס וואכען צוריק האבען מיר גע־שריבען וועגען א געוויסען אלי קערשט, וואס איז מיט אנדערהאלבען יאהר צוריק אוועקגעפאהרען פון לאדז קיין פאריז און דא איז געבליבען זיין פרוי מיט'ן קינד אהן מיטלען צום לעבען. די פרוי האט זיך געווענדעט צו א היגער געזעלשאפטליכער אינ־סטיטוציע, וועלכע האט געגעבען איהר איבער ווענירט אין פאריז ביי איהר מאן, וועלכער פערענטפערט זיך אז ער קען נישט שיקען קיין געלד פאר זיין פרוי און קינד, ווייל ער פערדינט אליין צו ווייניג, אבער ווען זיי וואלטען געווען דארט אין פאריז וואלטען זיי אלע צוזאמען געקענט ארורכקומען מיט זיינע פער דינסטען.

דערווייל איז דאס קינד פון „גוטער" נאהרונג און אויסהאלט קראנק געווארען. און דאקטוירים הייסען ארויספאהרען מיט דעם קינד קיין פראנקרייך. די פרוי איז אבער אבסאלוט אהן מיטלען.

האט זיך מיט איהר פעראינטערעסירט דער היגער „יעאס" און דאס אויסגעפונען א מעגליכקייט צו שאפען איהר מיט'ן קינד אויף רייזע־הוצאות. אבער ביז די רייזע דארף די פרוי האבען אויף פאר־בערייטונגען צו דער רייזע און האט נישט פון וואנעט צו נעהמען.

צי וואלט נישט די לאדזער קהלה פון אהרע פאנדען אויף געזעלשאפטליכער שוץ בעשטימט די נויטיגע סובסידיע פאר דער פרוי און אזוי ארום געשאפען די מעגליכקייט צו ראטעווען א קראנק קינד און צוריקשטעלען א פאמיליען־לעבען.

ס'וואלט געווען א יושר גדול.

היט אפ אייערע קינדער פאר דיפטעריט!
די אנטי=דיפטעריט=אקציע אין אונזער שטאט

ביז'ן יאהר 1894 איז די דיפטעריט־קראנקהייט געווען די שרעקליכסטע קינדער־חולאת, 60—80 פראצענט פון אלע קינדער, וואס זענען קראנק געווארען אויף דיפטעריט זענען געשטארבען.

א גרויסען פארשריט אין קאמף מיט דיפטעריט איז געמאכט געווארען אין דער מעדיצין אין יאהר 1894 מיט דער ערפינדונג פון די דאקטוירים בערינג און רו — דער געגען־דיפטעריט איינ־שפריצונג. די דאזיגע ערפינדונג האט אויף צעהן מאל פערקלענערט די טויט־פאלען ביי דיפטעריט.

די דאזיגע גרויסע ערפינדונג האט אבער נישט פערהיט די קינדער געגען דער ערקראנקונג מיט דיפטעריט און פון צייט צו צייט כאפט אן עפידעמיע פון דער קראנקהייט ארוים טויזענדער קינדער.

אין לאדז אליין איז אין יאהר 1929 גע־שטארבען מעהר ווי הונדערט קינדער.

אין קאמף מיט דער עפידעמיע פון דער שרעקליכער קרענק איז איצט אויסגעפונען געווארען דאס ריכטיגע מיטעל. די מעדיצינישע אינ־פארשונגען האבען בעוויזען, אז די אנטיטאקסיד אימפונגען געגען דיפטעריט האבען אויף א געוויסער צייט די קראפט, ווי די אימפונגען געגען פאקען.

די דאזיגע אימפונגען זענען גאנץ ברייט אנגע־ווענדעט אין צפון־אמעריקא, וואו די דיפטעריט־קראנקהייט פערכאפט יעהרליך ביז 100,000 קינ־דער און עס שטארבען דארט אויס ביז 10,000.

די געגען־דיפטעריט־פערהיטונגס־אימפונגען זענען אצט אין ניו־יארק אליין ארורכגעפיהרט איבער 125,000 קינדער.

אין פראנקרייך ווערען שוין געאימפט געגען דיפטעריט מיליאנען קינדער.

די אימפונגען ווערען ארורכגעפיהרט 2—3 מאל אין משך פון 2—3 וואכען.

די פראקטישע ווערט פון די אנאטאקסיד־אימפונגען ווערט זיך לאזען פיהלען ערשט שפעטער, ווען עס וועט זיך ארויסווייזען, אז דיפטעריט, אלס עפידעמיע איז שוין אזוי זעלטען, ווי די אמאל שרעקליכע פאקען־עפידעמיעס.

דער געזונדהייטס־דעפארטאמענט האט פער־שטאנען די וויכטיגקייט פון דעם קאמף מיט דער דיפטעריט־עפידעמיע און אנגעפיהרט סיסטעמען קאר מיטעטען צום קאמף מיט'ן דיפטעריט אין ווארשא און אין לאדז.

די מלוכה, די זעלבסטפערוואלטונגען און די קראנקען־קאסעס פינאנסירען די דאזיגע אקציע. די לייטונג מיט דער אקציע האט גענומען אויף זיך דער מלוכה'שער היגיענע אנשטאלט.

לויט'ן פלאן פון דער אקציע ווערען אין לאדז געשאפען דריי אימפונגס־באזעס. קודם כל האט מען אנגעהויבען פון די אבראנקעס־שולעס און פאר שולעס.

די אימפונגען זענען אינגאנצען אומשעדליך פאר'ן געזונד און, נאר אין בעזונדערע פאלען קע־נען די קינדער נאך די אימפונגען בעקומען א נע־העכערטע טעמפעראטור, וועלכע דויערט 2—3 טעג. אויב אויפ'ן ארט פון דער אימפונג ווערט בעמערקט עפעס אנ'ענטצינדונג, רויטקייט א. ד. גל. דארף מען צולעגען א קאמפרעס פון בארואזע וואסער.

דער קאמיטעט און לאדז ווענדעט זיך מיט אנ'אפעל צו די עלטערן — כדי צו פערהיטען פון א ברייטערער עפידעמיע פון דיפטעריט — צו ברענגען די קינדער אויף די אימפונגס־שטעלעס, וואו עס ווערען אומזיסט ארורכגעפיהרט די געגענער דיפטעריט־אימפונגען אויף פאלגענדע פלעצער:

אויף לימאנאווסקא גאס 37, מאנטאג, מיטוואך און פרייטאג פון 3 ביז 6.

פיראמאוויטש־גאס 10 — מאנטאג, מיטוואך און פרייטאג פון 3 ביז 6.

קאפערניק־גאס 19, דינסטאג, דאנערשטאג און שבת פון 4 ביז 7.

פשעיאזד 86 — דינסטאג, דאנערשטאג און שבת פון 3 ביז 6.

וואולטשאנסקא 251 — מאנטאג, מיטוואך און פרייטאג פון 4 ביז 7.

באזארנא 4 — דינסטאג, דאנערשטאג און שבת פון 3 ביז 6.

פאר אנ'אפצאהל פון 3 זלאטעס וועלען גע־אימפט ווערען די קינדער אין מלוכה'שען היגיענער אנשטאלט אויף גדאנסקא 44 — דינסטאג, דאנער־שטאג און שבת פון 5 ביז 6 נ. מ.

עס איז אויך פאראויסגעזעהן, אז די געגענער דיפטעריט־אימפונגען זאלען ווערען אזוי פערבליכ־טענד, ווי די געגען־פאקען־אימפונגען, און עס וועט לעד ארויסגעגעבען ווערען די קינדער ספעציעלע צייגנישען, אז זיי זענען געגען דיפטעריט געאימפט.

ס'גייען אין מיליטער
נעענדיגטע אקאדעמיקער
פון יאהרגאנג 1909

(וו) ווי מיר דערוויסען זיך, וועלען די פא־באר-יונגעלייט פון 1909 י. מיט אקאדעמישער בילדונג איינגעצויגען ווערען אין מיליטער אין יולי, אלע אנדערע פונ'ם זעלבען יאהרגאנג וועלען איינגעצויגען ווערען ערשט אין אקטאבער.

מכוח נייע אונטערשטיצונגען
פאר ארבייטסלאזע

(—) דער בירגער-קאמיטעט פאר ארבייטסלאזע טיילט מיט, אז דאס אויסצאהלען פון נייע אונ־טערשטיצונגען וועט זיך אנהויבען ערשט דאן, ווען ס'וועלען פערענדיגט ווערען די קאנטראלעס פון די, וואס האבען דערהאלטען די אונטערשטיצונגען. דער קאמיטעט וועט אבער אננעמען אלע מיטלען, אז די אויסצאהלונגען זאלען פארקומען נאך פאר די תגאות. אין פאלען פון אויסערגעוועהנליכער נויט קען מען זיך ווענדען מיט ביטעס וועגען ארויסגעבען לעבענסמיטעל.

אויספלוגען אויף בעלגישע
אויסשטעלונגען

(ה) לויט דער איניציאטיוו פון דער האנדעלס-און אינדוסטרי-קאמער און דער געזעלשאפט „פריינד פון בעלגיען" איז געבילדעט געווארען א קאמיטעט פאר אויספלוגען אויף דער אויסשטעלונג אין בעלגיען אין יאהר 1930. די אויפגאבע פון דעם קאמיטעט וועט זיין איינצוארדנען אויספלוגען פון פוילען אויף די אויסשטעלונגען אין ליעזש און אנטווערפען.

גענויע אינפארמאציעס אין דער פויליש-בעלגישער האנדעלס- און אינדוסטרי-קאמער, ווארשא, מארשאלקאווסקא 120, וו. 6.

ביינער- און פלייש-מעהל
פאר דייטשלאנד

(ה) דער מלוכה'שער עקספארט-אמט טיילט מיט דורך דער פערוואלטונג פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער, אז ס'איז איצט דערלויבט דער ארייינפיהר פון ביינער- און פלייש-מעהל פון פוילען קיין דייטשלאנד. פון 1 יאנואר וועט אין דייטש-לאנד אריין אין קראפט א נייע פעראָרדנונג, לויט וועלכער מ'וועט אהין קענען ארייינפיהרען נאר אזא ביין- און פלייש-מעהל, וואס ענטהאלטען נישט מעהר, ווי 12 פראצ. פאספאראן-קאלך. מעהל מיט א גרעסערען פראצ. פאספאראן-קאלך וועט מען קענען ארייינפיהרען נאר לויט ספעציעלע ער-לויבנישען. די דאזיגע ארטיקלען קענען אין דייטש-לאנד אפגעזעצט ווערען אויף גוטע בעדינגונגען.

א מיטינג פון ארבייטסלאזע

לויט א בעשלוס פון די פערוואלטונגען פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען דארף דעם 27. ד.ח. אין „פילהארמאניע" פארקומען א גרויסער מיטינג פון ארבייטסלאזע טעקסטיל-ארבייטער. נאך דעם מיטינג דארף א געוועהלטע דעלעגאציע זיך ווענ-דען צום וואיעוואדע יאשטשאלט און מעלדען וועגען די אנגענומענע רעזאלוציעס.

4 חדשים טורמע
פאר פעלשען א הונדערטער וועקסעל

(2) אויף דער בעשולדיגונגס באנק אין קרייז-געריכט איז געזעסען דער 42-יעהריגער גדליה שוואלבע (ווסכאדניא 56), בעשולדיגט אין פעלשען א וועקסעל אויף 100 זלאטעס.

דאס געריכט האט דעם בעשולדיגטען פער-משפט אויף 4 חדשים טורמע.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) ל. פאוולאווסקי (פיעטריקאווער 307), ס. האמבורג (גלובנא 50), ב. גלוכאווסקי (נארוטא-וויטשא 6), י. סיטקעוויטש (קאפערניק 26), א. כא-רעמזא (פאמארסקא 12), א. פאטאש (פלאץ קאשטשעלני 10).

דער אלגעמיינער ווירטשאפט-ליכער קריזיס
און די לאגע פון די פעארימטע לאקאטארען

I.

ס'איז א פערשטענדליכע זאך, אז צוליב דער אלגעמיינער שוין אזוי לאנג דויערנדער ווירטשאפט-ליכער רעפרעסיע, וועלכע גיט זיך בעזונדער שארף צו פיהלען די ברייטע מאסען פון דער ארבייטענדער און נישט פערמעגליכער בעפעלקערונג, זענען פיל פון די דאזיגע שיכטען נישט ביכולת צו בע-פרידיגען אפילו די דרינגענדסטע בעדערפנישען זייערע און מוזען ממילא אויך בלייבען אונטערשטעליג מיט'ן צאהלען די גענוג הויכע סומען דירה-געלד.

ליידער ווייזט אבער דער רוב ווירטסלייט נישט ארויס קיין שום פערשטענדניש לגבי זייערע ארבייטס- און פערדינסטלאזע לאקאטארען. פער-קעהרט זיי מאהנען איצט נאך שטרענגער דירה-געלד, ווי אין די גוטע צייטען און דוקא פאראויס אזוי, אז שוין אין אנהויב פון צווייטען פערלעגע-נעם קווארטאל טרעטען זיי געריכטליך ארויס און פאדערען דורכאויס עקסמיסיעס.

ווערען טאקע די געריכטען אין דער לעצטער צייט ממש פערפלייצט מיט אזעלכע עקסמיסיע-אנ-קלאגעס און עס ווערען אויך כמעט טאג-טעגליך ארויסגעטראגען גענוג עקסמיסיע אורטיילען.

פערשטעהט זיך, אז נישט אלע מאל ווערען אט די דאזיגע ארויסגעטראגענע עקסמיסיע-אורטיי-לען אויסגעפיהרט און עס דערגעהט זעלטען ווען צו אנ'עפענטליכער עקזעקוציע אבער נישט דער-פאר, ווייל די דערמאנטע ווירטסלייט בעקומען צום סוף רחמנות אויף זייערע אומגליקליכע שכנים און רעזיגנירען פון דער עקסמיסיע, נאר דערפאר, ווייל מעהרסטענטייל לאקאטארען כאפען פריהער ארויס ווייער לעצט ביסעל ארימקייט און צוזאמען מיט'ן בני בית לאקירען זיי זיך איין ערגיץ אין א ווינ-קעל ביי א משפחה אדער קרוב.

אזוי ווי פאר דער געמיינסטער דירה מוז מען אבער דאך נאך אפילו ביי דער היינטיגער ביליג-קייט בעצאהלען א שפאר ביסעל „אפטרעט-געלד", קאן שוין אזא בעזייטיגטער לאקאטאר קיינמאל נישט קומען צו קיין 2-טער דירה און איז שוין אזוי ארום אויף אייביג פער'משפט זיך ארומצו-שלעפען ביי יענעם אונטערן אויווען, דורך וואס די גאנצע משפחה ווערט פיזיש, מאראליש און גאנץ אפט אויך מאטעריעליש צובראכען. געוויס קאן מען נישט די גאנצע לאסט פון אויסהאלטען מיט דירות פעראריטע לאקאטארען ארויפווארפען אויסשליסליך נאר אויף די הויזבעזיצער. אהן א צווייפעל דארף דאס זיין די פליכט פון דער רע-גירונג, קאמונאלע איינריכטונגען און אויך פון דער געזעלשאפטליכער איניציאטיוו.

אין ווארשא איז טאקע די הויפט-טעטיגקייט פון רעטונגסקאמיטעט קאנצענטרירט אויפ'ן דאזי-גען געביט; ס'ווערט אינטערווענירט לטובת א פער-ארימטען לאקאטאר, אין ערגסטען פאל ווערט אפי-לו בעצאהלט פאר איהם די שולדיגע סומע דירה-געלד, ס'ווערט איהם ערטיילט די נויטיגע יורידי-שע הילף און מיט איין ווארט: ס'ווערט פאר איהם אלץ געטון, אז ער זאל דאך נישט פערלירען דעם דאך איבער'ן קאפ.

דאגעגען ביי אונז אין לאדז, ביי דעם גאנ-צען מבול פון אלערליי פעראיינען און פעראיינ-לעך, איז פונדעסטוועגען נישט פארהאן קיין איין ארגאניזאציע, וואס זאל זיך פערנעהמען מיט'ן גו-רל פון א פעראָרימטען, עלענדען און צו אנ'עקס-מיסיע-פער'משפט'ען לאקאטאר.

וואס שייך ווייטער דעם היגען רעטונגס-קאמי-טעט, וועלכער וואלט זיך אייגענטליך אין איצטי-גען מאמענט אין גאנצען בעדארפען ווידמען בלויז דעם ענין פון העלפען פעראָרימטע לאקאטארען, ווייזט ער אבער לעצטענס ארויס גאר שוואכע סמ-נים פון אקטיוויטעט. אין בעסטען פאל בעשעפ-טיגט ער זיך מיט צוגרייטען האנ. ווערקפר צו מע-כאנישע ארבייטס אופנים.

א וודאי איז דאס אויך א וויכטיגע ארבייט אבער דערצו איז שוין זיכער מעהר בערופען דער „ארט".

דערווייל פערשטארקט זיך מיט יעדען טאג די ארימקייט אין שטאט. הונדערטער און אפשר גאר טויזענדער משפחות דראהט ארויסגעווארפען צו ווערען אויפ'ן ברוק און עס איז פארלייפיג נישט פארהאן קיין איין אינסטיטוציע אדער אפילו כלל-טוער, וואס זאל העלפען אדער וועניגסטענס זיך פעראינטערעסירען מיט די דאזיגע פערצווייפעלטע און עלענדע קרבנות פון הערשענדען קריזיס.

י. אינפעלד

פונ'ם ספארט-לעבען
געשאפען א לאדזער קרייז-פערבאנד פון וועלט-פערבאנד „מכבי"

זונטאג איז אין לאקאל פון היגען פוסבאל-פערבאנד פארגעקומען די ערשטע קרייז קאנפערענץ פון די יודישע בירגערליכע ספארט-פעראיינען.

די קאנפערענץ איז געעפענט געווארען דורכ'ן פרעזעס פון דער עקזעקוטיווע פון „מכבי"-פערבאנד אין פוילען ה' ז. רוסעצקי און איז געווען די גרינ-דונגס-קאנפערענץ פון לאדזער ראיאן-קאמיטעט פון „מכבי"-וועלט-פערבאנד.

צו דער קאנפערענץ זענען געקומען פאר-שטעהער פון 16 ספארט-פעראיינען פון לאדז און קרייז. אלס פארשטעהער פון דער צענט. אל-פער-וואלטונג פון „מכבי"-פערבאנד אין פוילען האט זיך בעטייליגט ה' ז. רוסעצקי, וועלכער האט בעק-קאנט געמאכט פאר די דעלעגאטען די ריכט-ליניען פון „מכבי"-פערבאנד און זיינע צילען. ה' רוסעצקי האט גערופען די דעלעגאטען צו שאפען דעם לאדזער קרייז-פערבאנד און פארטזעצען די ארבייט, וועלכע ס'האט אנגעהויבען דער צענט. אל-קאמיטעט אין ווארשא.

אין נאמען פון א גרופע דעלעגאטען, וואס רעפרעזענטירען 5 ספארט-פעראיינען אין דער לאד-זער פראווינץ, האט דער פארשטעהער פון זד. וואליער יודישען ספארט-פעראיין אנגעגעבען פאל-גענדע ערקלערונג.

שטעהענדיג אויפ'ן שטאנדפונקט, אז די ספארט בעוועגונג דארף זיין אומפארטייאיש פריי פון וועלכע עס איז פאליטישער השפעה די יודישע ספארט-פעראיינען דארפען אריינעהמען אלע טיילען פון דער יודישער יוגענד און פיזיש ערציהען זיי, נישט רעכענענדיג זיך מיט זייערע פאליטישע אנשויאונגען, די 5 יודישע דערמאנטע ספארט-פעראיינען שטעהען אויפ'ן שטאנדפונקט, אז אין א ספארט-קלוב קאן נישט זיין קיין רייד וועגען פאליטישער טעטיגקייט. דעריבער קאנען די דערמאנטע ספארט-פעראיינען נישט צושטעהן צו א פערבאנד, וועלכע ארינטירט זיך אויף א פאליטישער ארגאניזאציע.

נאך דער דאזיגער ערקלערונג האבען די פאר-שטעהער פון די 5 ספארט-פעראיינען פערלאזט די קאנפערענץ. דאגעגען אלע איבעריגע דעלעגאטען וועלכע האבען רעפרעזענטירט 5 לאדזער און 6 פראווינצער ספארט-פעראיינען, האבען געמאלדען זייער אריינטריט אין „מכבי"-פערבאנד.

נאך דעם ווי ס'איז בעשטעטיגט געווארען דאס שאפען פון א לאדזער ראיאן-פערבאנד, האט דער פארשטעהער פון ווארשא ה' רוסעצקי געלייענט א קורצען רעפעראט וועגען די צילען פון „מכבי". נאך א לענגערער דיסקוסיע איז אויסגעוועהלט גע-ווארען א ארגאניזיר-קאמיסיע פון פאלגענדע פער-זאנען: ד"ר. י. אוגער (פרעזעס), מ. צוויליך (סעק-רעטאר), ר"ה י. קרויש, אינזש. ב. ווינבערג, ה' שטראוויס, י. פרישמאן, גראוזע און ב. שולזינגער. אויפ'ן ארט איז אויך בעשטימט געווארען א ראט פון די פראווינצער קלובען, וועלכע וועט שטעהן אין א ענגען קאנטאקט מיט דער ארגאניזיר-קאמיסיע.

די קאנפערענץ האט אויך בעשלאסען צו פערעפענטליכען אלע קאמוניקאטען און דער לאדזער יודישער פרעסע, די פראווינצער ספארט-פעראיינען וועלען צוליב דעם אויפגעפאדערט ווערען צו אבאנ-נירען די צייטונגען. דאס זיץ-ארט פון פערבאנד איז בעשטימט געווארען אין לאקאל פון „בר-כוכבא".

פון די לאדזער יודישע ספארט-פעראיינען, זענען צום פערבאנד צוגעטרעטען פאלגענדע 5 קלובען: „בר-כוכבא", „הכח", „חשמונאי", „קדימה" און „טרומפעלדאר".

אלגעמיינע פערזאמלונג פון „מחזיקי חולים"

אונטער'ן פארזיץ פון ה' משה פעלטע, איז פארגעקומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון „מחזיקי חולים", קילינסקי 120. ה' מאיראוויטש האט פאר-געלעזען דעם טעטיגקייטס-בעריכט פאר'ן יאהר 1929. מעדיצינישע הילף פרייז פון 1,25 זל. ביז 5 זל. איז ערטיילט געווארען אין 1558 פאלען; בחנם'דיגע דאקטוירים פאר ארימע קראנקע – 293; בחנם'דיגע מעדיצין: 311 מעדיצינען מיט 20 פראצ. ביליגער; 3215 משמורים; 65 ארויס גע-בארגטע געגענשטענדע (כלים) פאר קראנקע – 1224; הכנסה איז געווען 11,683,20 זל. אויסגאבען 11,850,11 זל. דעפיציט איז געוועזען דורכ'ן יאהר 1929 א סומע פון 1,463,71 זל. פאר דער לעצטער צייט האט זיך די טעטיגקייט פון פעראיין פערגרעסערט, אזוי אז בלויז פאר יאנואר 1930 י. איז ערטיילט געווארען מעדיצינישע הילף פאר 414 פערזאן און ס'זענען ארויסגעשיקט געווארען 111 מיט אומזיסטע דאקטוירים א. א. וו.

די רעוויזיאנס-קאמיסיע האט דעם בעריכט בעשטעטיגט. די פערזאמלטע דריקען אויס א דאנק דער פערוואלטונג און דער רעוויזיאנס-קאמי-סיע מיט ה' פערסיץ בראש פאר זייער אונערמיד-ליכער ארבייט לטובת ארימע קראנקע. דער בודזשעט אויף יאהר 1930 איז אנגענומען געווארען אויף 20 טויזענט זל. אין דעם 2,700 זל. אויף ארויס-צוגעבען „אומזיסטע נאהרונג און קרעפטיגונגס-מיטלען פאר ארימע קראנקע".

אין דער נייער פערוואלטונג זענען געוועהלט געווארען: פרעזעס ה' שמחה גאלדבערג, וויצע פרעזעס ה' זיינוויל קאנסענס, סעקרעטאר ה' נתן פערסיק, קאסיר ה' דוד לצווקאוויטש, ה' יודעל גראסמאן, ה' זעליג ראפוף, ה' יעקב דוד יאמניק, גאספאדאריש, יחיאל מאיר לאסקער, אברהם לעווי, אשר געפנער, רעוויזיאנס-קאמיסיע: ישראל סוויעראנאווסקי, מאנעס יוסף מנחם, משה פעלטע.

עקציע פאר דעם פאלעסטינער ארבייטער-פאנד

ווי מען טיילט אונז מיט, ווערען שוין גע-מאכט די הכנות פאר דער געפלאנטער אקציע פאר דעם פאלעסטינער ארבייטער-פאנד (פ.א.פ.), וועל-כע וועט אפיציעל פראקלאמירט ווערען אויף דער „תל-חי" אקאדעמיע, וואס וועט פארקומען דאנער-שטאג, דעם 27 מערץ אין זאל פון „פילהארמאניע".

היינט 8 אווענד קומט פאר אין לאקאל פון „התאחדות" א ברייטע בעראטונג פון אלע קאמי-טעטען, וועלכע וועט געני פעסטשטעלען דעם פלאן פון דער אקציע.

דערשאסען א ציגיינער און צוויי פערוואונדעט

(וו) אין גוט פוליוואסעק קאנינער קרייז האבען 2 גנבים גענגנבעט בעטציינג און פוטער. דער יונגער לאנדווירט, יוזעף ליסעצקי, האט אויף א פערד גע-לאוט זיך נאכיאגען די גנבים. 3 קילאמעטער הינטער דעם פאלווארק איז געשטאנען א ציגיינער-טאבאר, די גנבים האבען זיך דארט בעהאלטען און האבען אנגעהויבען שיסען אויף ליסעצקי.

טראץ דעם, וואס ביי ליסעצקין איז דערשאס-סען געווארען זיין פערד, האט ער זיך נישט צוריק-געצויגען. ער האט, שיסענדיג, דערהרגעט איין ציגיינער, דעם 42-יעהריגען סטעפאן פיאדאראוויטש און צוויי אנדערע פערוואונדעט. אויף דער שיסעריי זענען אנגעלאפען די ארומיגע פויערים, וועלכע האבען געוואלט די ציגיינער לינטשען. דערווייל איז אנ-געקומען פאליציי, די ציגיינער האט מען ארעסטירט ס'ווערט געפיהרט אנ'אויספארשונג.

א דארפס-שרפה

(וו) נעכטען איז אין דארף גורא שוו. מאל-גאזשאטי, לענטשיצער קרייז אויסגעבראכען א שרפה. ס'האבען אפגעברענט 2 וואוין-הייזער, סטאדאלעס מיט תבואה, שטאלען, 2 בהמות, חזירים, עופות א. אז. וו. דער היזק בעטרעפט איבער 60.000 זל. בעת דער רעטונגס-אקציע איז שטארק אפגעבריהט געווארען איגנאץ מאטשיק. מ'האט איהם אפגעפיהרט אין לענטשיצער שפיטאל.

ס'איז דא א חשד, אז די שרפה איז ענט-שטאנען פון אונטערצינדונג.

מעלדונג

אכטונג, שערער-ארבייטער!

אלע חברים, שערער ארבייטסלאזע, וועלכע ווילען געניסען פון דער פסח-אקציע – דארפען זיך רעגיסטרירען אין פעראיין, פאמארסקא 3, טעגליך פון 12 ביז 2 פארמיטאג און פון 6 ביז 9 אווענד.

אין צוזאמענהאנג מיט דער אקציע קומט פאר דאנערשטאג, 6 א זייגער אווענד אין לאקאל פון פעראיין א חברים-פערזאמלונג.

15850 די פערוואלטונג.

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02

אינערליכע קראנקהייטען.

ספעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען בעשטראהלונגען און קינסטליכע בערגזון.

פון קירזשנער-צעך
פאלודניאווא 4

דער קירזשנער-צעך ביים האנדווערקער-קלוב פאלודניאווא 4 האט, לויט א פעראָרדנונג, אנגע-הויבען אדורכצופיהרען אנ'אלגעמיינע רעגיסטרא-ציע פון לערן-יונגלעך אין קירזשנער-צעך.

אלע קירזשנער-מייסטער מוזען אין זייערע אייגענע אינטערעסען רעגיסטרירען די לערן-יונג-לעך, ווייל נאכ'ן טערמין דראהט א גרויסע שטראף.

די פעראיינס-קאנצעלאריע איז טעטיג טעגליך פון 7–9 אווענד.

פון שטאטישען טעאטער

היינט און מארגען – „די פערברעכער".

דאנערשטאג, די 50-טע פארשטעלונג פון „בראווען זעלנער שווייק".

פרייטאג – די פרעמיערע פון א גרויסער אפערעטע-רעוויו „ארפעוס אין גיהנום.

א גנבה

(2) אויף גרובנא 55 האבען זיך אין דער וואוינונג פון מיכאל טוריק אריינגעכאפט גנבים און ארויסגעגנב'עט פאר 4000 זל. ציהרונג און אנדערע זאכען און ענטלאפען.

3000 זל. א פרעמיע
פאר העלפען געפינען די באנדיטען פון פאלודניאווא גאס

דער אויספארשונגס-אמט האט נעכטען צוקלעבט מעלדונגען וועגען א בעלוינונג פון 3000 זל. פאר העלפען ענטדעקען די באנדיטען-אנפאלער אויף פאלודניאווא גאס.

אומזיסטער קורס פאר אלקאהאלאגיע

(—) די אפטיילונג פון עפענטליכער געזונד-הייט ביי דער וואיעוואדזטווע ארגאניזירט אין לאדז אנ'אומזיסטען קורס פאר אלקאהאלאגיע וועלכער וועט זיך אנהויבען דעם 29-טען מערץ. דער קורס איז בעשטימט פאר לעהרער פון מיטעל- פאלקס- און פראפעסיאנעלע שולען, פאר גייסטליכע און גע-זעלשאפטליכע טוער. דער קורס וועט געהאלטען ווערען אויפ'ן ניווא פון אוניווערזיטעט-קורסען, און די לעקציעס וועלען האלטען צו. אנד. פראפעסארען פון דער חשעכניצע און פון ווארשאווער קראקאווער און פוזנער אוניווערזיטעטען און געזעלשאפטליכע טוער.

איינשרייבען קען מען זיך, אויף פיוטראקא-וויטש 10, ביים סעקרעטאר פון שולראט ה' פאל-קאווסקי און אין דער פאלקס-שול נומער 3, קאנ-סטאנטינער נומער 29, וואו עס וועלען פארקומען די לעקציעס.

פער'חלש'ט אויפ'ן שאסע
ווייסט זי נישט, וואס מיט איהר איז געווען

אין א גרוב ביים וועג פון דעם שאסע לאדז-זגיערזש האט מען געפונען עפעס א פערחלש'ט מעדעל אין צוריסענע קליידער.

אין קאמיסאריאט פון זגערזש, וואו מען האט די פער'חלש'טע אפגעפיהרט און דערמונטערט, האט זי ערקלערט, אז זי איז א פאביאניצערין און הייסט גענאוועפא קאפאטשעווסקא. קיין זגערזש איז זי געקומען צו א בעקאנטען, וועלכער האט זי אנגע-שכור'ט, אזוי, אז זי געדענקט נישט, וואס ווייטער עס איז מיט איהר געוועזען.

פאליציי פיהרט אנ'אויספארשונג.

א זעלבסטמארד

אויף אלעע 1 מאי 35 איז בעגאנגען זעלבסט-מארד די 29-יעהריגע פלאמעיע פאקריוושינסקא.

די סיבה פון דעם זעלבסטמארד איז ליבע-ענטטוישונג.

דעציזיע פון אינערן-מיניסטעריום
וועגען דעם שטאטישען בודזשעט זאל אנקומען היינטיגען חודש

(—) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, איז דער שטעטישער בודזשעט, נאכדעם, ווי ער איז בעשטעטיגט געווארען דורכ'ן שטאט-ראט איבער-געשיקט געווארען אין דער וואיעוואדזטווע.

די וואיעוואדזטווא ווידער, האט נאכדעם ווי זי האט זיך בעקענט מיט דעם אינהאלט פון בודזשעט – איהם איבערגעשיקט מיט די ענטשפרע-כענדע אויספיהרען אין אינערן-מיניסטעריום.

די דעציזיע פון מיניסטעריום ערווארטעט מע צום סוף פון דעם חודש.

די פרייזען אויף חזיר-פלייש

(2) נעכטען האט די וואיעוואדזטווע מיטגע-טיילט דעם מאגיסטראט אז דער נייער בעשלוס וועגען פערקלענערען די פרייזען אויף חזירים-פלייש און זייערע אויסארבייטונגען איז דורך דער וואיע-וואדזטווע אפגעשאפט געווארען, פאר'ן בעשטימען נייע פרייזען דארף דער מאגיסטראט אויסהערען די מיינונג פון דער קאמיסיע פעסטשטעלען די פרייזען און אכט נעהמען די קאלקולאציע, וועל-כע ס'האט ארורכגעפיהרט די ספעציעלע קאמיסיע וועלכע ס'האט בעשטימט די וואיעוואדזטווע.

דער מאגיסטראט האט צונויפגערופען א זיצונג פון דער פליישקאמיסיע אויף מיטוואך דעם 26 מערץ.

נישט 4 וואכען ארעסט, נאר 100 זל. שטראף

אין צוזאמענהאנג מיט דער נאטיץ „א פעקעל בראכווארג", וואס איז געווען געדרוקט אין מאנ-טאג'דיגען נומער פון אונזער צייטונג, בעט אונז ה' וואלף פלאמיאק פעסטשטעלען פאלגענדעס:

ער האט א גאלאנטעריע-געשעפט אויף נא-וואמיעסקא 26. זיין קליענט אין בידגאשטש האט ער ארויסגעשיקט אנשטאט גאלאנטעריע-ארטיקלען נישט קיין גלאז און שטיינער, נאר שטיקלעך שפי-געל.

אין דער ערשטער אינסטאנץ איז ער טאקע פערמשפט געווארען אויף 4 וואכען ארעסט, אבער דאס קרייז-געריכט האט איהם די שטראף פערקלע-נערט אויף 100 זל. אדער 2 וואכען זיצען.

יודען צייכענען זיך אויס

אויף די לאדזער שווער=אטלעטישע מייסטערשאפטס=קאמפען

שבת און זונטאג זענען אין לאקאל פון „שילא“ פארגעקומען די יעהרליכע שווער-אטלעטישע מייסטערשאפטס-קאמפען פון לאדזער קרייז: אין הויבען געוויכטען און רינג-קאמפען. אין די קאמפען האבען אנטייל גענומען 66 אטלעטען, וועלכע האבען פערטרעטען פאלגענדע פעראיינען: „בר-כוכבא“, „שילא“, „ווידזעווסקא מאנופאקטורא“, „אוניא“, „מכבי“ (פאביאניק) און „קרושע-ענדער“.

עס איז געווען פאראויסצוזעהען, אז „בר-כוכבא“, וועלכע בעזיצט איינע פון די שטארקסטע אטלעטישע מאנשאפטען אין פוילען, וועט אויך היי-יאהר ערצילען א רייהע נצחונות, וועט פערגרעסערען די צאהל פון איהרע אטלעטישע מייסטערס. די היי-יאהריגע קאמפען האבען אויך צוגעזאגט צו זיין אינטערעסאנט צוליב דעם, וואס דער פוילישער מייסטער וויינגארטען פון „בר-כוכבא“ האט בעשלאסען צו שלאגען זיין אייגענעם פוילישען רעקארד. און דאס האט זיך איהם ערפאלגרייך איינגעגעבען.

אין אלגעמיין האבען די זונטאגדיגע קאמפען אין הויבען געוויכטען בעוויזען, אז די אטלעטיקער פון „בר-כוכבא“ פערבעסערען כסדר זייער פארם פון איין קאמף ביז'ן צווייטען און זיי וועלען ביי די פארשטעהענדע פוילישע מייסטער-שאפטס-קאמפען שפילען א וויכטיגע ראלע און ערצילען דארט איניגע מייסטער-טיטלען. זעלבסט-פערשטענדליך, אויב די קאמפען וועלען פארקומען אין נארמאלע בעדינגונגען, און די ריכטערס וועלען זיך נישט וועלען רעכענען מיט דעם אפשטאם פון די יודישע אטלעטען, אזוי ווי עס קומט פאר לעצטענס אין פוילען ביי די באקס-מייסטערשאפטס-קאמפען...

די טעכנישע רעזולטאטען פון די קאמפען זענען פאלגענדע:

(די קאמפען קומען פאר אין דריי קאנקורענצען: דריקען, רייסען און שטויסען).

האהן=וואג

דאס ערשטע ארט פערנעהמט מאיר וויינגארטען („בר-כוכבא“), וועלכער ערצילט אין די דריי קאנקורענצען 247 קילא, שלאגענדיג דערמיט זיין אייגענעם רעקארד פון פוילען מיט 2 קילא. דערביי איז כדאי אונטערצושטרייכען, אז וויינגארטען האט ערצילט א פיל בעסערען רעזולטאט ווי די ערשטע אטלעטען פון די אנדערע וואגען. אזוי ארום איז וויינגארטען חוץ מייסטער אין זיין האהן-וואג, אויך לאדזער מייסטער פון די וואגען: פעדערען, לייכטער און האלב-מיטעל-וואג. וויינגארטען איז אין די בעדינגונגען ממש א פענאמען, נישט בלויז אין לאדז אדער אין פוילען, נאר אפילו אין אויסלאנד. וואס קומט אבער ארויס. ווען עס קומען פאר אין אויסלאנד אינטערעסאנטע און וויכטיגע אטלעטישע קאמפען, שיקט דער פוילישער פערבאנד וויינגארטענען נישט ארויס. טייל מאטיווירען דאס דערמיט, וואס עס זענען נישטא קיין מיטלען דערצו. אנדערע זאגען אבער, אז דאס איז דערפאר, ווייל ער איז א יוד...

דאס צווייטע ארט פערנעהמט משה ראזענטאל 175 קילא.

אין דער

פעדערען=וואג

פערנעהמט דאס ערשטע ארט לאזשני אויס „שילא“ 224 קילא, 2) זילבערבוים (ב.כ) 210 קילא, 3) לעווין משה (ב.כ) 209 קילא.

לייכטע וואג

1) אולריך (שילא) 230 קילא, 2) זילבערבוים (ב.כ) 215 קילא.

האלב=מיטעל=וואג

1) סוכאוואלסקי (בר-כוכבא) 227 און א האלב קילא, 2) לענדזעוויטש („שילא“).

אויך די מיטעל וואג ברענגט „בר-כוכבא“ן א גרויסען נצחון. מינץ ערצילט 292 און א האלב קילא, שלאגענדיג דעם פוילישען רעקארד מיט העכער 2 קילא. חוץ דעם האט מינץ דערגרייכט דעם בעסטען רעזולטאט פון טאג און אזוי ארום איז ער לאדזער מייסטער פון אלע וואגען.

דאס צווייטע ארט אין דער מיטעלער וואג האט ערצילט זשורעק אויס „שילא“ 234 קילא, ד. ה. מיט 58 קילא ווייניגער ווי מינץ.

ביידע ערשטע פלעצער אין דער שווערער וואג האבען ערצילט מראזשעווסקי (273 קילא) און טוריק אויס „שילא“.

דער סך הכל פון די קאמפען אין הויבען געוויכטען זענען פאלגענדע: „בר-כוכבא“ האט ערצילט 4 ערשטע פלעצער, 3 צווייטע און איין דריטען פלאץ צוזאמען 19 פונקטען. ביי 8 אנטייל-נעהמער.

דאגעגען „שילא“, ביי 11 אנטיילנעהמער, האט פערנומען 3 ערשטע, 3 צווייטע און 1 דריט ארט און 16 פונקטען.

די געבראכטע ציפערען בעווייזען בולט, אז „בר-כוכבא“ האט די העגעמאניע אין אטלעטישען ספארט-לעבען.

א.

* * *

חוץ דעם זענען נאך פארגעקומען ריננ-קאמפען, אין וועלכע ס'האבען אויך אנטייל גענומען עטליכע מיטגלידער פון פאביאניצער „מכבי“.

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט“ ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט“.

בעם דערלאנגען אן אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט ארויסגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

324 מענאך פון טעפער גאס:

הגם ס'איז נישט קיין איבעריג-אנגענעהמע זאך מיט איין שטריך פון א פעדער צוצובלאזען יענעם'ס וואר ווייסט זייט ווי לאנג שוין געוועזענע בנין פון זיסע האפנונגען, דאך מוז מען אייך ערקלערען, אז אייער גאנצער פלאן וועגען אויסנוצען די אויסשטעלונג אלס געלעגענהייט ארייננצוכאפען זיך אין אמעריקא און דארט דערנאך צו פערבלייבען איז נישט רעאליזירבאר.

325 ל–ג–ן:

ס'איז א פראגע, צי איהר זענט פער'משפט געווארען צו 7 טעג אומבעדינגטען ארעסט, צי די ארעסט-סאנקציע איז פערביטען געווארען גלייכצייטיג מיט אן'ענטשפרעכענדע געלד-סומע.

אין ערשטען פאל קאנט איהר מאכען אן אפעלאציע אין צווייטען פאל קאנט איהר קיין אפעלאציע נישט דערלאנגען.

326 א לעזער פון פילסודסקיגא:

אויב דער אנקלאגער שטעלט זיך נישט צום פראצעס, ווערט דער פראצעס אנולירט.

327 א לעזער פון זגערזש:

אויב די ליציטאציע איז צום צווייטען מאל אויך נישט פארגעקומען, זענען דאך די זאכען בעפרייט געווארען פון סעקוועסטער. ממילא האט איהר זיי רעכט געהאט צו פערקויפען אדער אויסרוימען פון שטוב. קאן מען אייך דעריבער בשום אופן נישט צוציהען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט פאר נישט צושטעלען די זאכען.

328 א לעזער פון סאסנאוויץ:

מיר האבען שוין אויף אייער אנפראגע מיט איניגע טעג צוריק געענטפערט.

און געענטפערט האבען מיר, אז קוים איז די רעגולאציע דורכגעפיהרט געווארען נישט אויף קיי, געריכטליכען וועג, קאנט איהר נישט אנוואדפען קיינעם פון די ווירטשיטשעליעס דעם זעלבען רעגולאציע מאדוס, וועלכען ס'האבע אנגענומען אלע איבעריגע ווירטשיטשעלעס.

329 ריזשאווי:

ס'איז שווער צו ענטפערען אויף אזא אבסטראקט-געשטעלטע פראגע, בפרט, אז איהר גיט אפילו נישט אן יועגען וואס אייגענטליך אייך גייט. אויב ס'זאל זיך האנדלען וועגען די פארמעלע אונטערשידען בנוגע דעם אופן פון פערקלאגען ציווילע און שטראפליכע זאמשנע אורטיילען, דארף מען קודם כל גדענקען, אז ביים דערלאנגען אן'אנקלאגע אויף א שטראפליכען אורטייל מוז אומבעדינג אנגעגעבען ווערען די סבות פון זיך נישט שטעלען צום אייגענטליכען פראצעס, דאגעגען אין אן'אזוי גערופענע אפאזיציע בנוגע א ציווילען אורטייל איז דער בעל חוב בכלל נישט מחויב צו בערעכטיגען זיין אבוועזענהייט.

330 א פעראינטערעסירטער:

וואס שייך דער עלטער-נארמען, וועלכע פערפליכטען ביים פערזיכערען גייסטיגע ארבייטער, זעהט דאס געזעץ פאר א מינימום פון 16 יאהר און א מאקסימום פון 60 יאהר.

381 ה. ג.

נישט בלויז נישט מיט קיין וועקסלען נאר אפילו אויך נישט מיט קיין סחורה. דער ארבייטסלוין מוז אומבעדינג אויסגעצאהלט ווערען מיט בארעס געלד.

332 ל. שט.

אויב ס'גייט וועגען אייגענטום-רעכט אויפ'ן אומבעוועגליכען פערמעגען, קאן דער סכסוך נישט ערלעדיגט ווערען דורך א שבועה.

דעסגלייכען טארען אויך נישט ערלעדיגט ווערען דורך קיין שבועה אזעלכע סכסוכים, אין וועלכע ס'בעטייליגען זיך מינדעריעהריגע פערזאנען.

א ספעציאליסט אויף משומדים און משומדת'טעס

ווי אזוי מ'האט אין לובלין אפגעראטעוועט פון שמד א 16=יעהריגען בחור

מיט צוויי וואכען צוריק איז א 16-יעהריגער בחור פון סארנע שלמה זאנדוויים אריינגעפאלען אין א. נ. „יודישען קלויסטער“ אויף פארוואל אין לובלין און דארט אין'ם אנשטאלט פון די „בריהער מיסיאנערען“ צוגעגרייט געווארען צום שמד.

ווענען דעם האבען זיך דערוואוסט די עלטערען אין סארני און זיי זענען געקומען קיין לובלין, כדי צו ראטעווען זייער קינד, וועלכעס איז פון זיי פערשווינדען מיט עטליכע וואכען צוריק און זיי האבען נישט געהאט קיין שום בעגריף וואוהין ער איז אוועק.

די עלטערען פון סארני וואלטען זיכער אהיים געפאהרען מיט נאר נישט ווען נישט, וואס זיי האט געלונגען צו פעראינטערעסירען מיט זייער אומגליק צוויי לובלינער יודען, „אפיקורסים“, די ה"ה י. און נ. איינער פון זיי איז אן'אלטער ספעציאליסט אויף משומדים און בעזונדערס אויף משומדת'טעס: נאך פאר דער מלחמה האט זיך דער ה' י. פערנומען מיט אפראטעווען משומדת'טעס. זי נאר מען האט זיך דערוואוסט, אז א יודיש מיידעל געפינט זיך ערב שמד אין א קאטשאל אדער אין א יעזור איטישען אנשטאלט, האט ה' י. שוין געוואוסט, וואס פאר א שריט אונטערצונעהמען, כדי צוצוקומען צו דער ערב משומדת'טע. אמאל דורך א פוסת, אמאל דורך עהנליכע מיטלען פאר דער דינערשאפט אדער גאר סתם פראטעקציע און די רעמאלסדיגע „גרויסע הייזער“ פון דער מאכט — ה' י. האט שוין זיינס דערגרייכט. ער האט זיך מיט דעם מיידעל געזעהן און אויב אזא מיידעל האט נאר מיט'ן ה' י. זיך איינמאל דורכגעשמועסט, געכאפט אויף איהם א בליק — האט זיך איר איהר קאפ אנגעהויבען וועבען נאך אנדערע געדאנקען א הויך שמד.

ה' י. איז געווען א שלאנקער, עלעגאנטער יונגערמאן, ברענענדיגע אויגען, וואנסעלעך לויט דער לעצטער מאדע פון יענער צייט. דאס לשון צום מיקהיפה האט ער געקענט אויסעןוועגניג. די צונג האט מען איהם נישט געראפט האקען און פון זיינע תענר האבען זיך שוין די שוואכע פרויען-ציטערען נישט ארויסגערעהט, און אזא משומדת'טע האט זיך אזוי „צופעלינג“ געטראפען מיט'ן דאזיגען עלעגאנטען יונגענמאן און דער לעצטער האט זיך דאס „צופעלינג“ פון איהר דערוואוסט, און די האלב ערב שמד, האט ער זיך איהר אינס-צוויי ערקלערט אין... ליבע, פערזיכערט איהר, אז ער איז א זוהן פון א רייכען פאבריקאנט און ער איז גרייט איהר גליקליך צו מאכען. דאס האט געווירקט. די משומדת האט רעזיגנירט פון איהרע „גליקען“ נאכ'ן שמד, אפילו אויך פון די יאנקעס, וועלכע האבען זיך נאך אויסגעזעהען גער שניטען צו דער „זשירובקע“ און אזעק צו יך אהיים פון דער ליבעס-ערקלערונגע ביז צו א חתונה איז כירוע א היבשער מהלך און דערווייל קען זיך די ליבע אויסלעשען. די שיעור נישט געווארענע משומדת האט צום עסק נישט צוגעלייגט, ווייל די עלטערען פלעגען שוין אלץ טון, כדי איהר אפצוהיטען און צו בעזארגען א גוטען חתן.

דער ה' י. האט אזוי ארום מיט זיינע רייזעדלעך, פלירטעווועלעך און וואנסעלעך פיל יודישע מיידלעך צוריקגעפיהרט צו זייערע עלטערען.

דאס מאל האט זיך ה' י. דערמאהנט און זיינע יוגענדליכע קוואליפיקאציעס, דער ערב משומד אין „יודישען קלויסטער“ איז טאקע נישט קיין מיידעל נאר א יונגעל. אבער טאקע זעהר א שעהנער יונגעל און אגב האט זיך דער ה' י. שטארק איבערגענומען מיט'ן צער פון דער מוטער, וועלכע כע איז טעג און נעכט געשטאנען אויף פארוואל, און געהאפט צו דערזעהן איהר זוהנדעל.

ווייזט אויס, אז שלמה'לע האט זיך דערוואוסט אינעווייניג, אז זיין מוטער וואַרט אויפ'ן גאס און איינמאל האט ער איהר ארויסגעשיקט א בריוועל, און ער בעט איהר זי זאל אהיימפאהרען, ווייל זי דארף וויסען, אז זי שטעהט נישט נעבען יודען, נאר ביי א קריסטליכען קלויסטער... און אז זי וועט אהיים פאהרען וועט ער שוין קומען אויף פסח.

די מוטער האט שוין אלזא, געוואוסט, אויף זיכער, אז איהר קינד געפינט זיך דארט. ערשט רעמאלט האבען די ה"ה ז. און נ. זיך גענומען דורכפיהרען זייער פלאן ווי אזוי דעם נארישען בחור צוריקפיהרען מיט זיין מוטער, דאס האט אבער געמוזט געטאן ווערען שטילערהייט, פערטרויליך, כדי כען זאל דערווייל דעם בחור נישט אפשרעקען און אן אנדער שטאט.

דער רעזולטאט איז געווען, אז עס איז געלונגען ארויסצובעקומען פון שלמה'לען נאך איין בריוו, אין וועלכען ער האט פערזיכערט, אז ער איז נישט געשמדט, ער לערנט מוזיק, טראגט א נייעם אנצוג, ס'הונגערט איהם אפילו אביסעל... אבער ער זאגט ווייטער, אז די מאמע זאל אהיים פאהרען און זאל איהם זאגען וואו ער זאל נעהמען אויף די הוצאות וועט ער אהיימקומען אויף יום-טוב...

די ה"ה י. און נ. האבען אבער נישט גערוהט און פאריגען שבת צונאכטס איז זיי געלונגען ארויסצונעמען דעם בחור פון קאשטשאל אויף דער גאס. ווי נאר שלמה'לע איז ארויסגעקומען אויף דער גאס, איז די מוטער צו איהם צוגעפאלען, בעדעקט מיט הייסע קושען און אזוי אריינגעפיהרט אין א שכנותדיגע געוועלב פון א יודישען קרעמער, עס איז געווארען א צוזאמענלויף, אין געוועלב האט געווארט שלמה'לעס פעטער, וועלכער, רעדזועהנדיג שלמה'לען, איז געפאלען אין חלשות.

איצט געפינט זיך שוין שלמה'לע צוריק אין סארנע צו דער גרויסער פרייד פון זיינע עלטערן.

ס'איז נאר נישט אזוי שלעכט

א וועקסעל—א קוריאז

אה „לוב. ש.“ לייענען מיר:

מען האט אונז געבראכט אריינגעבראכט א נעצאהלטען וועקסעל, וועלכער בעוויזט, אז ס'איז נאר נישט אזוי שלעכט מיט'ן מין וועקסלען און צאהלער ווי מען מיינט, מען צאהלט וועקסלען אפילו אהן אונטערשריפט.

דער געשעפטס-אינהאבער נ. טארטאקאווסקי קאהאלסקע 3 האט אויסגעשטעלט א וועקסעל, געליינט רערויף א חתימה, אבער פערגעסען דער אונטערשריפט זיינער, דאס וועקסעל איז איבער געגעבען געווארען דער פירמע גייער אין לאדז, פון דארט געוואנדערט אין א רייה בענק, אין ערגיץ האט מען נישט בעמערקט, אז דאס וועקסעל איז אהן אן'אונטערשריפט, ביז, נאך אלע דיסקאנטען און רעדיסקאנטען איז דאס וועקסעל אנגעקומען אין דער היגער „לאדזער באנק“ וואו דאס וועקסעל איז אויסגעקויפט געווארען און ערשט דעמאלט האט ה' טארטאקאווסקי בעמערקט, אז דאס וועקסעל איז טאקע זיין נאר אהן זיין אונטערשריפט.

לאדזער קאמעראל-טעאטער „ארט“ אל. 1. מאי 2 פריהער ענגל. זאל
ליטעראט. לייטער: משה בראדערזאן, דירעקטאר: יוסף סטרוגאטש
קאמפאזיטאר: דוד ביגעלמאן.
היינט, דינסטאג, 9.30 אין אווענד א פאפולערע פארשטעלונג צו ביליגע פרייזען פון 1—3 זל. ס'ווערט געשפילט
„וכל מאמינים שהוא“
פריילעך געמישט פראגראם.
קאנפעראנסיער: נ. רייכענבערג. גארדעראבע נישט פערפליכטענד.
בילעטען צו בעקומען יעדען טאג פון 11—1 מיטאג און פון 5 נאכט. ביי דער קאסע פון טעאטער.

Dr. H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 25, טעל. 126-87
ספעציעל ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע. אלע ארט אנאליזען, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען
נעמט אן פון 2-8 נ.מ. און פון 5–9 אוו.

ס'גע'יעג נאכן שאטען

77 (סענסאציאנעלער ראמאן)

קומענדיג אהיים, האט בענסדארף בעפוילען מיטצוטיילען דער אפיציעלער מאכט, אז ער וועט דאס געלד רעדוויל נישט שיקען מיט דער באהן, ווייל ער האט געוויסע סיבות דערצו.

ער האט די וואליזקע מיט'ן געלד ארייגעלייגט אין דער אייזערנער קאסע, און א'ערך א שעה צייט האט ער פערבראכט אליין אין קאבינעט, ברענגענדיג אין ארדנונג די פאפירען, פערניכטענדיג קאמפראמעטירענדע דאקומענטען און פערברענענדיג גאנצע פעקלעך מיט בריף.

אין אויספארשונגס-אמט האט ער טעלעפאנירט אנגעבענדיג די וויכטיגע סיבות, וואס צווינגען אהם צו ענדערען דעם פלאן פון טראנספארטירען דאס געלד.

ער האט געגעבען צו פערשטעהן, אז ער האט בעשלאסען פערזענליך אפצופירען דאס געלד, און ער קאן נישט פערלאזען ווארשא אין די נאהענטסטע צוויי טעג, מחמת ער דארף צו ערלעדיגען פאר'ן אוועקפאהרן א גאנצע רייהע לויפענדע ענינים.

די דאזיגע ידיעה האט געטראפען אומגעריכט דעם הויפט-לייטער און דאבקעוויטשען.

— עפעס א מאדנע מעשה! — האט זיך דער לעצטער אפגערופען, קראצענדיג זיך ביי דער נאכבע.

— הם! — האט ארויסגעבראמט דער לייטער

— עס געפעלט מיר גאר-נישט... דער טייוועל ווייסט אהם, וואס ער מיינט דערמיט... איין זאך איז נאר קלאר, אז ער פיהרט א כיטרע שפיל... אבער וואס פאר א שפיל דאס איז, לאזט זיך נישט טרעפען אזוי לייכט... הרג'עט מיך א טויטען, אויב איך ווייס, אויב איך פערשטעה, וויאזוי ער וועט זיך ארויספלאנטערן, אויב ער האט פאקטיש חשק צוכאפען דאס געלד!

— ווי ס'זאל נישט זיין, ליגט דאס געלד איצט ביי אהם... כ'וואלט טשיקאווע געווען צו וויסען, וואס טראכט זיך איצט דער „שאטען" וועגען דער פארגעקומענער ענדערונג?

— איך מיין, אז די ענדערונג גופא איז פאר-געקומען ביי זיין אנטייל! — האט טרוקען בעמערקט דער לייטער, נישט וויסענדיג אליין ווי נאהענט זיין השערה איז געווען צום אמת.

— איבעריגענס, האט ער דאך אונז געגעבען א טערמין ביז האלב נאכט. — האט דאבקעוויטש פארזיכטיג ארייגעזאגט.

— שמאנסקי איז צוריקגעקומען? — האט דער לייטער א פרעג געטאן נאך א קורצען שווייגען.

— מיט א צוואנציג מינוט איז ער צוריקגעקומען. ער שטעלט אצינד צונויף א ראפארט.

— איז דען דא וועגען וואס צונויפצושטעלען א ראפארט?

— יא, אהם האט זיך אויסגעוויזען, אז ער האט געזעהען וואלדמאנען אויפ'ן באנק-פלאץ...

— צום טייוועל!.. און ער האט אהם ארויסגעלאזט פון די הענד?

— ער האט נישט בעוויזען גארנישט צו מאכען. א פאליציאנט אין אן'אוניפארם האט געעפענט דאס טירעל פון'ם אויטא פאר בענסדארפען... און א מינוט שפעטער האט שמאנסקי בעמערקט, אז דערזעלבער פאליציאנט האט זיך אריינגעזעצט אין א'אויטא... ער האט בעוויזען א קוק צו טון אהם אין פנים אריין, און ער איז גרייט זיך צו שווערען אז דאס איז געווען דניאל וואלדמאן... דער אויטאמא-ביל איז אבער אפגעפאהרען און פערשוואונדען אין רוג, איידער ער איז געקומען צו זיך... דאס איז נישט קיין אויסגעשלאסענע זאך, אז דאס איז אזוי: פאליציאנטען אין אן'אוניפארם שפאצירען זעלטען ארום אויף טאקסובקעס... חוץ מזה האב איך זיך גע-נוי אינפארמירט, און איך ווייס, אז קיין איין פאליצ-יאנט האט נישט דיזשורירט ביי דער באנק, אחוץ די צוויי פאליציאנטען, וועלכע זענען ספעציעל געווען קאמאנדירט צו אפהיטען דעם גראף, און וועלכע האבען זיך מיט א האלבע שעה פריהער צוריקגע-קעהרט אין קאמיסאריאט אריין.

— יא... א מאדנע מעשה עפעס! — האט איבערגעחזרט דער לייטער, פערטראכטערהייט.

בענסדארף רעדוויל האט געהאט איבער'ן קאפ צו טון.

אין פאריז, בערלין און ווין זענען איינגע-שיקט געווארען שיפרירטע דעפעשען מיט אן'הכחשה אויף די טעלעגראמען, וואס זענען גלייכצייטיג איינגע-געשיקט געווארען מיט קלארע טעקסטען, און מיט דער ידיעה וועגען דעם געענדערטען ארויספאהר-פלאן.

די פעקלעך באנקנאטען זענען ארויסגענומען געווארען פון דער קאסע, און איינגעפאקט געווארען אין א גרויסען לעדערנעם פארטפעל.

פאר די צאל-בעאמטע האט בענסדארף נישט געהאט וואס מורא צו האבען:

זייענדיג א מקורב צו די העכסטע ספערען פון פערשידענע געזאנדשאפטען, האט ער דיספאנירט מיט דיפלאמאטישער אונבערירליכקייט, און ער איז נישט מחויב געווען צו פארשטעלען זיין באגאזש צו קאנטראלע, און דער עיקר — ער האט זיך נישט גענויטיגט אין וויזעס.

דערוויסענדיג זיך פריהער, ווען עס קורסירען פער-שידענע דאמפערס אויף דער ווייכסעל, האט ער פאר-זיך אויסגעקליבען איינעם פון זיי, מיט וועלכען ער האט אפט געמאכט שפאצירען.

דאס איז געווען דאס דאמפערל א. נ. „קאפי-טאן", וואס האט געמאכט נסיעות אויף גרעסערע שטחים.

דער גראף האט זיך געמאכט דעם פלאן גאנץ פשוט: ער וועט מיט'ן דאמפערל, פון קיינעם נישט בעמערקט, צופאהרען ביז סאנדאמיערוש, און פון דאר-טען וועט ער מיט דער באהן זיך לאזען ווייטער פאהרען.

זעלבסטפערשטענדליך — האט ער געטראכט — וועט קיין געהיים-אגענט נישט איינפאלען צו געהן אהם נאכשפאנירען צום טייך.

(פארטזעצונג קומט)

צו דער אלגעמיינער אויפמערקזאמקייט!

און ווידער איז געפאלען ביי אונז א גרויס געווינס

50 000 זל. אויף נומער 31082

עס וועט שוין יעצט קיינער נישט אפלייקענען, אז אונזער קאלעקטור איז די איינציגע, וועלכע ברענגט שטענדיג די איינוואוינער פון אונזער שטאט די גרעסטע געווינסען און דעריבער פערדינט זי זיך פאלקאם אויף דעם נאמען גליקליכסטע קאלעקטור.

עס איז כדאי בא דער געלעגענהייט צו דערמאנען אונזערע געווינסען וועניגסטענס פון די לעצטע לאטעריעס:

premja 415.000 na 60373	zł. 25.000 na Nr. 140024
zł. 75.000 „ 41519	„ 20.000 „ „ 50210
„ 70.000 „ 89106	„ 15.000 „ „ 828
„ 50.000 „ 31082	„ 15.000 „ „ 30916
„ 50.000 „ 99127	„ 15.000 „ „ 74657

און פיל, פיל נאך צו 15.000, 10.000, 5.000 אז"וו

מיר עמפפעהלען ווייטער אונזערע גליקליכע לאסען!

מיר צאהלען אויס אלע געווינסען [illegible]!

די איינציגע ווירקליך-גליקליכסטע קאלעקטור

ס. יאטקא

פיעטריקאווער 22

פיעטריקאווער 66

דעלעגאציע פון יודישע אקא-דעמיקער אין בילדונגס-מיניסטעריום

וועגען דער מתים-פראגע

וו א ר ש א, 24 (י.ט.א. טעלעפאניש). נעכטען איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון די יודישע אקאדעמיקער — מעדיקער. היינט האט א דעלע-גאציע פון די יודישע מעדיקער בעזוכט דעם לייטער פון דעפארטאמענט פאר העכערען שול-וועזען ביים בילדונגס-מיניסטעריום און מיט איהם אפגע-האלטען א קאנפערענץ וועגען די מתים פאר די אוניווערזיטעט-פראזעקטאריומס. די דעלעגאציע האט געבעטען, אז דאס מיניסטעריום, זאל צושטעלען דעם געזעץ, וועלכער רעגולירט די פראגע.

דער דעפארטאמענט-לייטער האט ערקלערט דער דעלעגאציע, אז אזא געזעץ-פראיעקט איז שוין אין בילדונגס-מיניסטעריום פארטיג, איצט געפינט ער זיך אין אינערן-מיניסטעריום, כדי צו פעראייניהייטליכען איהם און אין גיכען וועט ער פערעפענטליכט ווערען. ביז איצט עס איז נישט גע-שעהן צוליב סבות, וואס זענען פון בילדונגס-מיני-סטעריום נישט געווען אפהענגיג.

געגען דער קאלענדאר-רעפארם

וו א ר ש א, 24 (י.ט.א. טעלעפאניש) דער רבנים-קאמיטעט געגען דער קאלענדאר-רעפארם האט צונויפגעזאמעלט 30 טויזענט אונטערשריפטען. דער דאקומענט איז אפגעשיקט געווארען קיין ציריך צום יודישען וועלט-פערבאנד, וואס פיהרט אן מיט דער אקציע געגען דער קאלענדאר-רעפארם.

דער פערבאנד וועט די פעטיציע מיט די אונטערשריפטען צושטעלען דעם פעלקער-בונד.

ציהונג פון דער לאטעריע

5-טע קלאס, 16-טער טאג

10,000 99990.
5,000 49219
125091 188116.
3,000 48618
108947 136811.
2,000 zł. wygrały n-ry: 14639
54038 98734 100854 120362 180644
202017.
1,000 5145
12640 36799 59355 58341 82084 92965
93991 107532 129524 135881 195320
147054 173712 187804 199551 208864.
600 3798 20879 22917
28900 45270 60686 68724 88798 92298 112700
130609 198655.
500 1173 2191 6991
6991 8596 9616 10403 12014 12462 18764
22047 23806 25930 27237 32415 32676 34765
35586 36388 36759 36782 37273 45367 46911
53343 55572 57357 61375 61820 63352 66489
66819 74107 78445 80225 82962 91049 91598
103964 107765 118538 125677 135310 136435
138189 140446 142395 145240 146978 150191
153213 155801 157936 158755 159830 160768
161711 163861 167168 167837 168508 175095
181116 184672 184807 190862 194784 196043
196249 196868 199581 205702 209543.

250

106 47 232 70 404 575 768 949 1403 572
754 808 26 2024 32 151 610 890 3203 97 449 78
549 746 846 4011 70 188 291 585 700 5131 775
915 42 6154 581 7010 184 382 438 99 979 8047
205 307 727 982 9209 26 336 59 78 409 16 617
998.
10137 90 211 340 86 92 550 643 58 734 986
11085 148 369 566 607 738 74 963 12230 33
318 84 424 519 44 639 740 80 917 13069 201
54 74 610 870 95 14126 58 259 678 803 48
15171 206 31 32 357 588 843 88 16056 173 348
446 630 17170 296 316 23 769 947 18501 72
690 806 19122 38 301 741.
20042 440 513 24 625 974 21063 80 161 295
516 22366 593 687 818 23105 641 61 93 971
24318 449 643 734 70 25030 459 799 991 26201
345 90 27279 488 520 49.
28109 35 303 424 600 843 967 29130 491 517
42 52 834 42 30003 75 98 268 85 831 960 31413
81 507 38 604 32104 33 46 283 342 61 426 54 74
625 31 54 905 33026 605 17 34172 883 934
35298 557 605 967 36375 37018 152 214 352
491 640 97 984 38101 357 498 739 45 57 888
39132 33 233 372 82 410 93 516 37 777 838.
40039 755 863 83 41024 123 952 42100 2 19
46 223 78 380 893 909 43056 65 188 442 685
722 71 936 44062 643 747 45218 92 517 746 956
46447 554 618 757 969 47426 40 48125 477
49453.
50267 94 321 406 506 697 981 51179 234
402 950 52190 288 397 822 53182 213 14 446
673 727 58 844 94 54096 112 359 401 707 24
950 55095 111 401 67 676 829 58.
56111 80 223 320 78 530 909 57010 42 104
113 148 270 315 475 556 83 92 985 58023 140
341 427 512 30 85 775 59094 731 60450 771
861 61053 107 367 493 544 874 62147 865 444
743 74 951 63389 559 913 37 57 59 64118 262
306 19 438 604 861 65115 392 578 66153 66485
497 764 67560 86 667 682 815 96 68043 102 127
64 251 597 683 812 69111 58 227 753 977 70124
289 442 613 970 71055 230 411 500 764 72111
25 285 499 635 65 705 817 73032 214 342 465
583 74083 322 474 524 75266 573 86 920 76113
360 445 452 628 777 871 948 77214 617 65 999
78035 208 514 627 37 43 755 805 98 974 79295
597 607 41 827 982 79295 597 607 41 827 982
80007 112 353 738 912 81055 202 19 409 69
538 45 692 886 952 76 82025 84 258 523 706
83122 38 80 207 334 54 62 411 35 619 23 79
748 833.
84068 76 83 376 545 710 831 44 73 936 85180
90 351 70 838 86660 88 746 87498 514 72 631
783 88338 460 549 671 91 89203 361 477 601
756 851 935 43 90144 514 30 61 981 91096 149
89 493 756 939 92208 399 597 616 24 51 93674
788 94079 207 465 68 830 987 95236 368 400
96007 358 97094 126 298 586 699 952 98021 304
83 682 753 99112 88 210 355 435 566 660 71 750
851 100211 557 929 34 101210 97 343 408 572
755 102097 118 454 95 695 848 70 103222 309
532 663 73 811 27 961 82 104067 86 780 87
939 105180 244 319 39 650 782 894 915 106160
532 625 80 976 107022 64 139 262 108212 425
517 109161 98 539 675 110016 219 62 390 539
624 111076 93 657 61 920.
112048 569 904 113108 211 30 451 55 696
114015 395 590 833 86 115213 306 454 669 733
837 45 98 936 68 116045 84 182 888 117154 89
709 893 118177 875 975 119338 489 547 628
808 985 120083 240 805 40 989 121269 369 87
551 53 71 122022 468 88 600 819 950 123153 58
284 452 549 854 63 124050 112 53 218 60 471
76 577 88 615 765 911 48 125311 556 74 653 83
89 95 782 926 126311 443 774 127047 172 394
551 828 128041 209 357 401 3 38 657 908
129000 50 351 400 648.
130017 279 398 553 65 614 941 131030 420
21 22 620 845 975 132274 83 434 548 907
133265 332 574 708 865 134105 699 903 135094
284 472 77 572 724 78 913 136047 135 321 812
137016 182 97 242 458 574 138507 832 910
139217 773 863.
140063 271 336 46 477 608 889 951 141128
263 73 361 62 672 75 903 62 142192 200 42 456
509 845 965 143004 202 81 398 430 530 875
144000 44 526 711 89 145089 233 44 65 352 73
91 410 568 90 767 87 96 840 146009 36 72 318 81
856 147071 416 600 710 12 148160 402 38 620
86 891 973 149149 74 274 490 95 529 80 654
789 913 37.
150069 349 443 654 703 902 60 151434 556
83 647 782 925 152088 352 430 68 581 622 66
73 949 153093 261 316 57 602 827 90 93 154088
205 77 326 518 615 923 155106 232 436 674
779 81 844 47 904 88 156166 237 81 360 61
524 601 92 732 803 92 157143 73 256 921
158000 260 431 759 923 58 159072 801 63.
160369 442 701 26 30 98 946 161057 187
219 338 87 460 162109 57 74 312 70 444 849
965 163112 69 248 72 409 592 732 833 99 978
164262 338 868 902 26 36 165087 299 565 631
56 720 166240 47 314 46 93 676 777 840 69 993
167250 303 97 573 789 832 33 45.
168265 305 27 634 782 958 86 169012 160
837 170314 40 668 706 659 171023 67 80 162
350 86 429 43 54 840 92 907 172173 358 829
173126 53 318 57 509 635 845 953 73 174416 65
519 35 69 647 871 175306 456 831 990 176294
355 469 655 738 177270 328 81 178056 234 457
631 38 704 947 179564 83 649 873 18004 09
176 391 422 682 703 181279 304 32 450 561 65
622 941 182051 309 31 499 557 612 842 949
183030 129 246 375 90 562 649 705 95 184151
94 211 25 44 382 675 78 740 68 71 912 185099
139 227 371 98 737 186221 459 516 713 824 912
187147 740 853 974 188053 83 131 297 300 585
627 970 189120 243 511 67 912 190099 610 83
781 873 191013 278 535 620 861 909 41 192005
79 127 219 85 389 577 193035 425 55 524 601
194 160 220 368 611 96 967 195035 57 165
426 781 974.
196157 354 58 446 690 788 197242 436 501
03 682 716 198051 370 89 99 595 685 744
199370 590 886 200495 201029 81 104 354 609
749 92 978 202505 619 77 728 839 952 55
203002 51 90 555 88 664 204326 43 464 754
205147 215 74 84 674 206177 207114 292 375
431 208176 704 40 55 94 925 66 209149 200 57
394 584 681.

15,000 81227:
5,000 130561.
Po 3,000 56825 90361
129305 144797 199177.
2,000 103437
147587 149651 154481 166199 199896.
1,000 23761 36216
60732 75082 84100 99025 103495 136714
189947 197498 209521.
600 5576 19764 21232 22693
24637 35818 37925 39093 43074 57031 65465 68908
95734 118640 155453 156567 137793 194525.
Po 500 zł. wygrały N-ry: 12209 13796 15106
18341 23123 24248 23922 24433 26054 37674 40224
43046 44276 48281 50980 58127 61275 70084 72115
77299 77793 79902 81413 82306 87667 90323 93060
94121 97846 107068 111705
500 120615 121976 122436
122480 123307 124671 127700 132237 133689 134331
139460 139967 142462 146895 148964 152055 156919
157651 161089 165618 166320 175563 176001 178624
181814 183931 187400 187779 191297 197418 198078
193361 199572.

250

45 158 251 345 681 715 806 90 60 1195 342 538 47
838 2111 759 303 676 94 752 4041 372 576 610 814
5433 516 867 6361 65 69 78 506 647 734 56 875 87
922 64 7478 865 8002 147 224 330 609 917 9232 354
678 99 726 854 941 93 10124 27 11409 633 36 715 907
12049 169 400 69 13004 13 120 223 365 472 662 74 883
14029 81 284 515 84 15228 759 858 16116 213 89
17217 350 62 509 17 95 697 13237 583 618 22 768 904
19151 272 656 67 68 856 20003 600 765 838 82 92 977
2144 939 22576 859 81 939 23145 281 363 435 718
824 966 24447 59 622 761 25105 223 27 592 617 806
26249 435 62 536 652 86 27110 39 304 749 848 93
941 49.
28646 873 945 29166 88 259 371 430 863 30231
333 482 601 809 38 31001 42 261 397 486 515 47 769
830 32555 787 358 973 33047 53 118 48 398 614 984
34168 539 55 92 647 960 35030 410 43 504 36087 181
287 560 647 784 854 37074 340 546 81 791 823 59 921
38015 115 333 470 652 755 904 39279 371 485 590.
40001 108 357 579 838 909 40 47 41028 45 83 166
294 328 94 537 53 735 53 871 42138 515 83 691 755
861 900 72 94 43018 32 767 76 844 44146 210 553
45275 566 601 794 932 46035 145 271 328 435 43 567
637 47115 32 310 22 462 66 689 863 931 48017 27 193
210 515 52 617 76 765 80 903 11 49126 416 617 333 62.
50019 108 218 19 53 337 465 665 988 51265 563
710 943 61 52055 101 215 304 80 704 54 95 99 53191
407 547 611 722 951 54060 700 903 11 58 55058 76 172
89 265 564 97.
56081 134 218 337 69 487 606 816 930 57317 446
683 378 912 61 58102 443 589 621 814 99 59084 160
369 407 65 642 803.
60027 282 343 61056 246 341 675 831 924 85 62086
164 267 329 77 93 598 944 91 63052 294 570 86 659
707 64534 829 65063 285 462 837 66251 413 36 879
67186 96 253 95 694 68241 338 412 97 718 869 6975*.
70014 210 372 505 94 702 984 71194 211 95 334
685 779 805 37 997 72074 100 60 371 601 86 777 808
58 73120 278 700 55 843 81 86 906 74629 75138 43 414
611 702 327 56 946 76034 736 77288 338 550 632 852
78025 60 163 443 82 537 695 712 49 84 815 59 79481
69 517 703 939.
80141 205 530 672 892 81248 944 82282 540 639
65 931 83120 476 701 8 13 93 940 43.
84065 78 148 325 563 708 85035 269 850 86090 268
339 742 857 926 87177 253 468 533 62 361 81 91 959
88035 125 237 89 31 76 416 26 527 606 27 89115 300
503 612 89 823 36 90152 84 656 741 919 91023 59 103
875 922 92150 221 558 654 748 366 913 52 93039 240
9 5 477 663 947 94101 06 24 543 718 95058 446 611
96030 95 159 302 30 634 58 97247 71 481 657 756 890
990 98106 491 503 780 99074 307 21 563 664 52 84
760 85 995 100107 264 651 746 77 90 899 920 36
101206 353 57 985 102182 479 524 64 708 103000 724
886 991 104100 219 387 408 64 638 949 63 105054 374
477 742 97 106458 768 107386 615 792 891 108199 672
755 65 109091 96 67 256 430 534 42 636 51 52 928
110035 60 241 374 686 902 111171 91 443 77 549 51
112146 231 42 440 36 76 86 37 506 802 612 81 879
92 113270 330 42 43 54 486 521 41 779 941 114198 259
433 577 633 837 907 115412 57 62 502 627 730 822
40 61 912 116143 506 770 934 117140 298 380 531
726 896 118261 63 405 119027 269 462 919 120144
335 49 960 881 79 121326 415 752 95 852 122085 253
478 667 743 822 123193 226 69 82 493 528 761 74 860
124011 212 46 31 354 779 822 125017 84 259 333 67
126323 67 554 612 50 68 828 906 77 127189 267 572
629 712 128004 7 40 281 413 58 652 965 129294 500
94 678 701 74 130792 131295 326 530 132060 215 95
561 737 899 133052 256 366 560 981 134314 63 84
612 853 135006 290 444 631 39 136024 355 512 667
928 71 137089 292 454 515 42 731 67 931 138024 79
217 52 221 93 831 950 53 98 139382 422 595 859 43.
140152 381 741 822 908 37 141355 81 93 439 742
921 142121 309 774 927 143095 498 500 33 669 783
917 144012 296 318 56 441 70 682 145088 185 423 543
753 86 94 146457 605 45 48 65 84 866 964 83 147001
27 102 41 95 23 403 541 668 732 820 74 928 54 148035
65 337 407 558 80 720 149428 84 99 537 634 745 77
150080 87 115 32 416 732 151044 127 309 23 401 80
576 773 152064 196 316 62 7 88 472 557 820 60 92
972 153403 509 678 869 154049 502 29 694 768 155013
193 83 231 796 827 96 972 156224 27 391 584 737
157104 92 270 300 407 508 678 760 906 158033 36 71
205 300 756 863 159334 687 300 97 160101 388 760
161559 822 162139 279 680 753 163078 441 608 756
164046 416 30 541 651 730 895 165145 58 280 514 17
638 703 891 166315 429 99 543 660 706 96 382 167335
462 544.
168134 356 88 420 78 524 748 169463 872 170037
619 778 810 39 62 992 171328 424 93 612 799 845 67
900 172811 616 917 173004 89 326 416 680 804 80 951
174009 40 612 761 87
175130 69 433 58 546 91 852 995 176097 101 397
648 938 177039 238 389 538 58 643 94 830 178058 202
558 60 935 49 179023 475 614 916.
180073 384 539 52 918 181 100 45 248 75 399 477
621 784 981 182252 97 676 90 892 970 133112 34 64
430 608 31 72 899 954 184903 185061 216 301 186040
382 419 685 79 1327 56 187038 105 64 20 74 401 634
883 188058 581 189058 140 412 48 908 59..
190254 344 410 324 50 191632 992 192558 193024
170 353 415 505 18 33 950 80 194023 182 211 320 56
568 99 608 71 861 195233 398 434 714 79 801.
196029 58 145 202 624 854 929 60 197145 237 46
94 350 624 33 751 806 34 83 193046 152 446 87 507
41 88 704 819 199283 537 40 748.
200031 303 718 843 954 75 201137 68 466 538 639
711 814 72 96 901 60 202034 39 254 348 467 743 49 51
203358 497 653 204144 227 457 653 205318 746 916
206354 443 803 910 207056 86 452 562 742 905 19 61
208042 339 482 631 78 209204 229 402 585.

מיין ווייבעלע! צו פיהלסטו פון שבת דעם גייסט?
דער שבת איז אונזערער איינציגער טרייסט:
און ווילסטו פון שבת דעם תענוג געניסען?
דאן באק־זשע מיט „צערעס", מיט „צערעס" דעם זיסען.

דאס 100% ריינע קאקאס־פעט „צערעס" ווערט פון אנהויב ביז'ן סוף פאבריצירט אונטער דער שטרענגער השגחה פון בעקאנטען רב הגאון ר' שמחה פרענקעל פון סקאווינא און ענטשפרעכט אזוי־ארום אלע כשרות־פארשריפטען, קאן אלזא בעסטענס עמפפוילען ווערען אפילו פאר די מהדרין מן המהדרין. פערלאנגט אויסדריקליך נאר „צערעס" מיט'ן הכשר־שטעמפעל און װארפט אב אונבעקאנטע, מינדערווערטיגע פאברי־קאטען.

גוטע
האנד - נייהערס
ווי אויך
א הערען־שניידער
קען זיך מעלדען
ביי י. שווארץ, פיעט־ריקאווער 120. 5844

דעטעקטארען קאמפלעט
מיט א סלוכאווקע און
אנטענע פון 28 זל.
RADIO - LLOYD
Przejazd 8.

W. EYCHNER
גינעקאלאג־אקושער
זגערזשער 11.
טעל. 134-72
נעמט אן פון 6–8 אווענד

Dr. med.
LAJCHTER
צאהן־כירורג
Chor. szczęk, dziąseł podniebienia, języka it.p.
przeprowadził się na ZIELONĄ 9
Ip. front, tel. 149-66
od 1½–5 po poł.

REKLAMY NOWOCZESNE
MARKI OCHRONNE
DEKORACJE WYSTAW

Atelier Dekoracyjno-Graficzne

DE ATELIER GE

71 CEGIELNIANA 71.

א פאטעפאן
אין גוטען צושטאנד
שווייצאריש ווערק איז
פריינז־ווירדיג צו פערקוי־
פען ביי שפירא
זגערזשער 28. 5845

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27
tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראנקע
ציינגען און ליבעהילאיגעס
נעמט אן פון 4—7 אין אווענד

בעקאנטמאכונג
עס איז וויכטיג פאר יעדען איינעם,
פאר א גרויסען אויך פאר א קליינעם,
ווער עס וויל א גוטען הוט קויפען,
אויך דערצו א שעהנעם,
זאל אנדערשוואו נישט לויפען,
ווייל ביי מיר איז פאר א פרייז א קליינעם.
דערנאך וועט איהר אלע פריינד אייערע ראטען,
און צו מיר מיט דעם פינגער אריינטאטען,
אויך אנווייזען אז דאס געשעפט פון הוטען,
שטאמט פון א פאכמאן א גוטען.
דאן וועט זיין אייער וואונש
נאר צו קויפען ביי דער פירמע „Lunch"
Łódź, Konstantynowska 1.

אויטא־פערקעהר
לאדז־קאליש
האלטע־שטעל אגראדאווא 9
פאהרט אב 7.30 פריה, קומט נאך קאליש 11 א זייגער פריה.
פאהרט צוריק נאך לאדז 2.45 נאכמיטאג, קומט נאך לאדז 5.30 אווענד.
„AUTO-RUCH"

הלא חכמה תקרא,
ותבונה תתן קולה
בצדק כל אמרי פי, אין בהם נפתל ועקש,
אשרי אדם שמע לי, לשקד על דלתותי יום יום
איבער דעם זאלסטו נאר קומען אין מיין
רעכטסקאנסולטאנץ־ביורא צו ה'
מאנעלא, פיעטריקאווער 17
(זאכאדניא 52) טעל. 148-79
וואו עס ווערט פינקטליך ערלעדיגט, געווי־
סענהאפט געשריבען אלערליי ביטעס: ציווילע, קארנע, האנדלאווע, אפע־
לאציעס, אדוואלאניעס, סלאזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעדט
אין פוילען, וועגען דירות אין אורזשאנד ראזיעמטשי, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע
שפראכען. מיט אכטונג
ד. מאנעלא, רעכטסקאנסולענט
פעטריקאווער 17.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים־ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט־קראנקע.
און מענער־שוועכע אנאליזען פון בלוט
און אויסגלוס אויף סיפיליס און טריפער.
קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא־
לאגישע און נערוועין־קראנקהייטען.
קווארץ־לאמפ. עלעקטרישער
הייל־קאבינעט קאסמעטיק.
— — טעגיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. — —
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ.
נעמט־אן א פרוי־דאקטאר נור קינדער און פרויען
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדער ווארטע־צימער פאר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

טליתים־פאבריק
אויסארבייטונג פון וואלענע, האלב־וואלענע, זיידענע טליתים כמו טערקישע, קאלאמציער, ווי אויך טלית קטנים, הורט און דעטייל מיט אויספערטיגונג, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל, ביי
א.ח. ציטרינאווסקי, קאמיעננא 1,
אין 2. טויער, פארטער. קומט איבערצייגט אייך!
בעמערקונג: ס'ווערען אויך אנגענומען אלטע טליתים צום וואשען

DR. MED.
L. Pikielny
אוראלאג
ספעציאל־ארצט פאר נירן, בלאז און הארן־קראנקהייטען
8 NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אן פון 4–7 אווענד.

Dr.
med.
H. KRAUSKOPF
אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען
צעגעלניאנא 45, טעל. 13-47
נעמט אן פון 4 ביז 7 אין אווענד.

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטע
און דענטיסטישער קאבינעט.
בזשעזשינער 11, טעלעפאן 3763
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר אימיך נאז, האלז, אויערן קר	4½—3½
ד"ר קערשנער קינדער־קראנקה.	9-11 3-4½
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	12—2
ד"ר לוביטש הויט און געשלעכט־קר.	12½ - 1½
ד"ר שמירגעלד נערווען און מאגענ קר.	1—2
ד"ר גאלדבלאט אויגען־קראנקה.	12½—1½
ד"ר חיים כירורגישע קראנקהייטען	2—3
ד"ר שפרלאווסקי פרויען־און געבורטס־הילף	3½—4½

פסיכא־טעראפיע, שפראך־שטערונגען ווי שטאמלען א.א. ווי פאקען־שטעכ'ן, קינדערליבע ערג־זון־בעשטראהל. אייג־שפריצונגען, מאסאושען, עלעקטריזאציע, אפעראצ. אויך ערלעדיגען אנאליזען און שטאם. און לאבאראטאריע־ערווען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, אויך פלעגמע און בלוט
אימפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז בעשאפען געווארען
א רענטגען־אינסטיטוט.

ד"ר קאשינסקי טאר אפלסקא
צאהן־ארצט 10—1 3—6
ק'נסטליכע ציינער, קראנצען, פאמפען א. ע. וו.

די לעטשניצע איז טעגיג אויך זונטאג

אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו
וויכטיג נייעס פאר די פראטעצטען־בעזיצער!
מיר מאכען בעקאנט, אז מיר האבען ערעפענט
א ביטשריפטען־ביורא
אויף פיעטריקאווער 16 (פאלודניאווע 3)
וואס שרייבט און ערלעדיגט זעמטליכע סאנדאווע ספראוועס, ווי: קלאזוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס, אוכילעניעס ווי אויך סקארבאווע און אלער ארט מילימער־ענינים. ס'ווערען ערלעדיגט פערשידענע דירות־אנגעלעגנהייטען, איבערזעצונגען אין פרעמדע שפראכען. גאראנטי פאר רעיעלע בעהאנדלונג, ווייל די ביורא געפינט זיך אונטער דער אנפיה־רונג פון די ה"ה סקאטשילאס און דרעכסלער
בעמערקונג: פאר אונבעמיטעלטע אומזיסטע בע־ראטונגען טעגליך פון 2–3 נאכמיטאג.
ביורא „EXPRESS" פעטריק. 16 טעל. 168 59

פראצאוויטע
פון לייסטען און ראהמען צו בילדער,
ווי אויך אוואל־ראהמען
J. Krężlewski i Z. Zagańczyk
הורט Łódź, Gdańska 105 דעטייל

צאהן־דאקטאר
L. Berger
זגערזשער 21, פראנט, 1 שטאק. עמפפאנגט
שעהן פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 5 ביז 9 אוו.
פון 2 ביז 5 נאכמ. אין לעטשניצע, פיעטריקאווער 62

צאהן־ארצט
St. Gelberg
וואוינט יעצט
Zawadzka 14, tel. 108-33
נעהמט אן פון 10–2 און פון 4–7

Dr. med.
B. Robinzon
אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען
פעטריקאווער 10, טעל. 31-86
נעמט אן פון 8–9½ פריה און פון 3–4½ נאכמ.

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ארצטליך־דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי נאז האלז, אויערן קר.	10—11 2—3 6—7
ד"ר רזשאנער הויט און געשלעכט קראנקה.	1—2
ד"ר גאלדשטיין־ אויגען־קראנקהייטען פאלאק	1—2
ד"ר יוסטמאן נערווען קראנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראזענצווייג קינדער־קראנקהייטען	10 12 4-5
ד"ר פאפיערני פרויען און געבורטס־הילף	11½-1 5 6
ד"ר קאנטאר כירורגישע־קראנק.	4½-5½ זונ. 1—2
ד"ר חיינבערג אינ. חוץ לונגען	12—1, 6½—7½
ד"ר סטופעל רענטגען	12—2, 4—6
א. גראדזענטשיק צאהן־ארצט	3—7
־אז סנם צאהן־ארצט	8—2

צאהן־מונד־היילונג, בעליכטונגען, קראנקען, מאסטן אא"ח
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען־אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראלען, פאר בעשטראלונג און דורכלייכטונ־גען, קווארץ־לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעדיצינישע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.
אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נ"מ
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג
וויזיט אין דער שטאט.
ערצט.־קאסמעטיש. גאבינעט
פרל. מארקוס נעהמט אן פון 5–7 אווענד.

Dr. Z. Rakowski
ספצ. פאראוירען־, נאז־, האלז־ און לונגען־קראנקה.
קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.
רעכשמונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3

Dr.
med.
J. BETTE
ספעציאליסט פון אינערליכע און קינדער־קראנקה.
Piotrkowska 6, tel. 44-95
נעמט אן פון 8–11 פארמ. און פון 4–6 נאכמ.

אבאנאמענטס־פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ — 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינפון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען־פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ 60— „ „ „ „ 4 „
נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ „ 18— „ „ „ „ 8 „
פאר א מילימעטער־שורה: אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.